

MAGYAR TEMETKEZÉS

EGYSÉGESEBBNEK KELL
LENNIE A SZAKMÁNAK

ÉDENKERT KISKÖRÖSÖN

ÉVEZREDEK KÖNNYCEPPJEI
ALBERTFALVÁN

MINTASÍRKERTEK
SZOMBATHELYEN

ÚJ ALAPOKRA KERÜLT
A TEMETŐKERTÉSZEK
EGYESÜLETE

FOLYTATÓDIK
A SZAKEMBERKÉPZÉS

KEGYELETI ÉS
TEMETKEZÉSI EMLÉKHELY
BERETTŰÓJFALUBAN

LENDÜLETBEN A NÖRI

TEMETKEZÉS AZ ISZLÁMBAN

CSÖKKENNEK A SZAKMAI
KIÁLLÍTÁSOK JELENTŐSÉGEI

ORSZÁGOS TEMETKEZÉSI EGYESÜLET ÉS IPARTESTÜLET

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

T-917 TÖLGY

◆ *Keletfa*

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.

Mobil: 36 (30) 638-4220
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasók!

Újra véget ért egy év és egy új, lehetőségekkel és kihívásokkal teli évfolyam kezdődött el szakmai kiadványunknál is, szám szerint a XII., melynek első lapszámát tartja kezében.

Mint ahogy az idő rohan, mi úgy próbálunk versenyt futni vele. Néha több, néha kevesebb sikerrel, hogy minden előre eltervezett kötelességünknek eleget tegyünk, nem beszélve az előre nem tervezettek-ről... Ilyen izgalmak közepette születnek meg az általunk szerkesztett kiadvány cikkei, fejezetei. Mindenki hozzátesz egy kicsit az ő tudásából, munkájából, idejéből, amit aztán közösen kötünk össze egy csokorba, bízva abban, hogy elnyeri tetszését az Olvasónak, és hasznos információval látja el a Kollégákat.

Bízom benne, hogy tavaszi lapszámunk számtalan hasznos, és tettekre inspiráló írással kerül az Önök kezébe, megosztva azt a lelkesedést, tenni akarást, melyekről cikkeink is tanúskodnak. A kegyeleti szakma fejlődésének fontos állomásáról,

a nemzetközi szakmai kapcsolatokban rejlő lehetőségekről, valamint az összefogás alkotó erejéről is képet kaphatunk szakmai kiadványunkat forgatva. A jó ügyért való tenni akarás itt él bennünk. Erről tanúskodnak az ország több pontján felavart emlékhelyek, és a szándék, a felhívás, hogy az elfeledett, méltatlan nyughelyekért is tegyünk.

Itt szeretném megragadni a lehetőséget, hogy megköszönjem a szerkesztőbizottság tagjainak áldozatos és fáradhatatlan munkáját, mellyel hozzájárulnak, hogy lapunk színvonalát emelhessük, illetve megtartsuk.

Varga József

a szerkesztőbizottság elnöke

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány

Megjelenik negyedévenként
Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség

Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Tel.: +36-30/9855-424; Fax: 76/ 504-943
E-mail: magyartemetkezés@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai

Balogh Károly, Marján Tibor, Puskás Béla, Szekrényes András, Varga József (elnök)
Nyomda: Print 2000
Nyomdai előkészítés: Pixelgraf

TARTALOM

ELŐSZÓ	1
A SZAKMÁNAK MINDEN KORÁBBINÁL EGYSGÉSEBBNEK KELL LENNIE	2
ISTEN ÉDENKERTJE KISKÖRÖSÖN	4
A HADISÍROK GONDOZÁSÁÉRT	6
ÉVEZREDEK KÖNNYCSEPPJEI ALBERTFALVÁN	7
SAKEMBERKÉPZÉS NYÍREGYHÁZÁN	10
MINTASÍRKERTEK KERÜLTEK KIALAKÍTÁSRA SZOMBATHELYEN	10
VÁLTOZÁSOK A TEMETŐKERTÉSZEK ÉS FENNTARTÓK EGYESÜLETÉNÉL	11
UNOKÁINK IS TUDNI (LÁTNII) FOGJÁK!	12
HÍREK – ESEMÉNYEK	14
LENDÜLETBEN A NEMZETI ÖRÖKSÉG INTÉZETE	16
A DONI ÁLDOZATOKRA EMLÉKEZTEK ORSZÁGSZERTE	18
SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM, BÉCS	19
HALÁL ÉS TEMETKEZÉS AZ ISZLÁMBAN	20
RÓZSÁK A TEMETŐBEN	22
ÉLET, HALÁL, KARMA	24
NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSOK, 2013–2014	26
A SZENTLÉLEK MEGHÍVÁSA	27

A szakmának minden korábbinál egységesebbnek kell lennie

Interjú Balogh Károllyal, az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület alelnökével, a magyarországi kellekgyártók elnökével

– Kinevezése óta már több ízben kaptunk tájékoztatást az OTEI nemzetközi munkájáról, és arról, hogy milyen külföldi irányba próbálja orientálni a kapcsolatokat. Arról azonban kevés információnk van, hogy miért fontos a temetkezési szakmában a nemzetköziség?

– Az elmúlt egy évben bebizonyosodott, hogy a temetkezési szakma túlságosan belterjessé vált. A szakmaiság és a pusztán üzleti gondolkodás kevés, a szakmánk jövőjét a politikától nem lehet elvonatkoztatni. Ez logikus is, hiszen a temetés olyan társadalmi esemény, amely minden embert, minden települést érint, és ráadásul gyakran közpénzek felhasználására is sor kerül. Mindezeket figyelembe véve kijelenthetjük, hogy az egyesületek, így az OTEI életében is mindennél nagyobb szerepe kell, hogy legyen a jövőben a minisztériumi kapcsolatoknak, a nemzetközi szakmai szervezetekkel való eszmecsere-nek, továbbmegyiek, a társadalommal való párbeszédet is fejleszteni kell. A korábbi egyesületi munka ebből a szempontból egy egymással szembeni nagy szeretetmegnyilvánuláson kívül nem tudott értéket felmutatni, és a jogszabály-módosítás kapcsán azt láttuk, hogy a kormány nem is tartotta fontosnak a véleményünket.

– Milyen nemzetközi kapcsolatai vannak a szakmai egyesületünknek?

– A legfontosabb változás, hogy 2011-től az OTEI képviseli hazánkat az ENSZ által is akkreditált nemzetközi szervezetben. Ez a világszervezet minden évben elkészíti az ENSZ számára az országjelentéseket, és tájékozik arról, hogy nem sérül-e valahol a nemzetközi jogban foglalt személyiségi jog, illetve be van-e tartva a versenyjog, sérülnek-e a temetkezésben részt vevő cégek alapvető jogai. Fontos szerepe van a szervezetnek abban is, hogy az egyes országokban található anomáliákat feltárja, és lehetőség szerint harmonizálja az egyes jogszabályokat. Szükség esetén elősegíti a konfliktusok feloldását azzal, hogy párbeszédet kezdeményez az érintett országok illetékes minisztériumával, mint ahogyan az például Bulgáriában történt 2012-ben, ennek eredményeképp jött létre itt egy modern

temetkezési törvény. Hangsúlyozom, a FIAT-IFTA egy szakmai szervezet, tehát csak ajánlásokat és észrevételeket fogalmaz meg.

A legbüszkébb mégsem erre a kapcsolatra vagyok, hanem arra, hogy a visegrádi négyek tagállamainak szakmai szervezeteivel létrehoztuk a V4 közép-európai egyesületet, amely abból a szempontból sokkal érdekesebb, hogy mind a négy érintett ország, így Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia is közel hasonló temetkezési kultúrával bír, és a temetkezési szakma nagyon hasonló problémákkal küzd.

– Mi a véleménye a temetkezési törvény módosításáról és hogyan lehet elősegíteni a szakma további fejlődését a nemzetközi kapcsolatainkkal?

– Ez most két kérdés volt, amit feltett. Kezdjük inkább a másodikkal. A magyar temetkezés jövőjét a mindenkori törvényhozás és a Magyar Kormány jelöli ki. A mi felelősségünk az, hogy az illetékes minisztériumokat próbáljuk meg a lehető legjobban bevonni a szakmánkba, hogy ne csak a külső más látszódjon, hanem az a háttér munka is, amely mögött sok munka és egy nagyon komplex rendszer van. Látszódjon, hogy az elhunytakkal való foglalkozás nem egy mindennapi foglalatosság,

erős lelket kíván. Azt, hogy ez nemcsak egy „business”, hanem hivatás, nem mellesleg a közfeladat része is. Az, hogy ebben a törvénykezési szakaszban nem sikerült sok mindent letenni az asztalra, annak köszönhető, hogy nem tudtunk egységes és hiteles képet megmutatni a döntéshozóknak. Ebben mindenképp változtatni kell.

A nemzetközi kapcsolatok pontosan ebben az összefüggésben értelmezendők. Akkor tudunk hitelesen érvelni, ha el tudjuk mondani, hogy lám, itt és itt ez így működik, lehet ezt így is csinálni. Meg kell tudnunk mutatni akár külföldi példákra hivatkozva is, hogy milyen döntésnek milyen tapasztalható következményei lehetnek. Az, hogy a szociális temetésről szóló törvény egy évvel prolongálódott, többek között annak is köszönhető, hogy a kormány meghallgatta a szakmai véleményeket és figyelemmel követi a szakmai álláspontot is. Amilyen nehezen indult a kommunikáció, olyan jól sikerült fejleszteni a későbbiekben a kapcsolatokat.

– Milyen nemzetközi események várhatók még ebben az évben?

– A temetkezéssel foglalkozó világszervezet, a FIAT-IFTA idén májusban tartja nagy összejövetelét, a németországi Düsseldorfban. Azért

itt, mert a szervezet soros elnöke német, és azért májusban, mert ekkor rendezik a temetkezési szakkonferenciát az említett Ruhr-vidéki városban. Az esemény 3 napos, és azon közel 80 ország szakmai delegáltja vesz részt, mindenki egy-egy országot képviselve. Az esemény hivatalos nyelve az angol, ezen a nyelven lehet hozzászólni a közgyűlésen. Ilyenkor rövid tájékoztatást adunk az országunk temetkezéssel kapcsolatos helyzetéről, a trendekről, valamint ismertetjük a nemzeti kultúránk idevonatkozó érdekességeit is. Mi ebben az évben a kopjafás temetés történelmét fogjuk bemutatni, amit óriási érdeklődés kísér már most a nemzetközi szakmai világban.

A visevári négyek szervezete novemberben szakmai konferenciát fog tartani a szlovákiai Trencsénben, ahol a szervezők mind a négy érintett ország illetékes minisztériumait is meg kívánják hívni, ezt pedig csak támogatni lehet.

– Ön a magyarországi kelyhgyártók egyesületének az elnöke is egyben. Hogyan érinti az iparosokat a törvénymódosítás, és egyáltalán mit várnak a jövőt illetően?

– Az egyesületünket kisiparosok alkotják, akik jórészt a rendszerváltás óta ebből a tevékenységből élnek. A legnagyobb ellenségünk az a trend, ami a szemünk előtt zajlik az ezredforduló óta. Tudniillik, hogy az emberek elmulással kapcsolatos felfogása megváltozott. Ez egyrészt jövedelmi kérdés, másrészt egy folyamat, ami leginkább azokban az országokban érhető tetten, ahol a vallásos meggyőződés kevésbé szövi át az emberek életét. A felgyorsult világ, az internet berobbanása óta kialakult interaktív élményvilág megjelenése olyan irányba vitte az embereket, hogy

mindent gyorsan oldjanak meg, kvázi nem akarják mélyen megélni az emberi érzéseket, így a gyászt sem. A nyüzsgő nagyvárosokban teátrális ez a kép, a kisebb falvakban van még tisztesség.

– Nem teljesen kaptam választ a kérdésekre...

– Amennyiben arra irányul a kérdés, hogy mi lesz a szociális koporsóval, úgy csak azt tudom elmondani, amit korábban is. A kormány kidolgozott egy koncepciót azzal a szándékkal, hogy olcsóbbá váljon a temetés Magyarországon. Jó ötlet? Persze, hogy az. Csak a koncepció kidolgozója nem volt tisztában azzal, hogy a gyártók között hatalmas verseny, a különböző EU-s és egyéb pályázatok eredményeként a gyártási hatékonyság növekedésének következtében jelenleg is rendelkezésre áll egy extrém, olcsó szociális egységcsomag (20 000 Ft + áfa), mely nem csak a koporsót és a disztribúciót foglalja magában. Jelenleg ez a termékcsoport az adófizetőknek egy filéjébe sem kerül. Amennyiben a börtönök lépnének be a gyártás és szállítás területére, nyilvánvaló, hogy a beruházásokat és a termelési veszteségeket az adófizetők pénzéből kellene fedezni. Véleményem szerint támaszkodni kellene gyártóink munkájára, tapasztalataira és így problémák nélkül lehetne ezt a kérdést a kormány céljainak megfelelően megoldani.

Nekünk gyártóknak addig is az a feladatunk, hogy folyamatosan fejlesszük az üzemeinket, készítsünk minél több és minél jobb minőségű terméket. Ha szűkül a magyar piac, akkor más országban kell megtalálnunk a piacainkat. Több magyar gyártó cég sikeres exporttevékenységet épített ki az elmúlt években, ilyen többek között a Keletfa, a Karsol,

a Komfen, a Legyen kft. Kijelenthetem, hogy a magyar termékek egyre nagyobb elismerést kapnak az európai piacokon, a lengyel és román gyártókkal karöltve rettegésben tartjuk a nagy múltú nyugati gyártókat.

– Hogyan kaphatnának itthon is nagyobb elismerést ezek a vállalkozások?

– A magyar gyártóknak az a legfontosabb támogatás a temetkezési szakma részéről, ha az importtal szemben bennünket választanak. Ezt most már nyugodtan megtehetik, hiszen mind árban, mind minőségben a magyarok élen járnak.

– Milyen egyesületet látna szívesen az év végi tisztújítást követően?

– Talán nem elcsépelem, ha azt mondom, hogy a szakmának minden korábbinál egységesebbnek kell lennie. Tettünk is erre a korábbi években kezdeményező lépéseket, de ezek sajnos elhaltak. A belső viták valahogy mindig győzedelmeskedtek a józan ész diktálta lépések fölött. Az OTEI-nek ki kell dolgoznia egy stratégiát, hogyan tudja vonzóvá tenni az egyesületi tagságot, függetlenül attól, hogy az adott cég temetőt üzemeltető szolgáltató, avagy normál vállalkozó. A nemzetközi kapcsolataink szintén irányt adhatnak erre a dilemmára, hiszen egy jól bevált forgatókönyv átvétele olykor egyszerűbb, mint egy új rendszert kitalálni.

Akkor tudjuk elmondani, hogy jó munkát végeztünk, ha a jogszabályalkotók a törvények megfogalmazásakor egyenrangú partnerként tekintenek ránk, és kéri ki a véleményünket.

Varga József

Isten Édenkertje Kiskőrösön

Az Édenkert vagy Paradicsom (más nevein Éden, Paradicsomkert, héber nyelven: gan'eden) azon vidék neve, ahol a héber Biblia Ószövetség) elbeszélése szerint az első emberpár, Ádám és Éva lakott a bűnbeesés előtt. A bibliai elbeszélés alapján tágabb értelemben az emberiség elképzelt ősi aranykorát (pl. a görög mitológiában), illetve az embert körülvevő érintetlen természetet is szokás paradicsomi állapotként jellemezni.

Az Édenkert pedig a kiskőrösi temetőgondnok, Fazakas László áldozatos munkájának köszönhetően láthatóvá vált a helyi evangélikus temetőben. Talán nem túlzás a világon egyedülállónak nevezni a csodás művet, ami néhány négyzetméteren elének tárja az Édenkertet. Az alkotás megálmodója személyesen mutatta be a megvalósult álmot.

– Valójában egy álmom során jelent meg előttem, hogy én Kiskőrösön megépítem az Édenkertet – mondja Fazakas László. – A munkálatokat az elmúlt év au-

gusztus 28-án kezdtem meg. Előtte engedélyt kértem az építéshez Lupták György esperestől, aki igen nagy örömmel vette az ötletet és áldását adta rá. A tervek tel-

jes egészében saját ötleteim alapján készültek, melyhez a Bibliából merítettem az anyagokat. A munkálatok során a ravatalozó épülete mögött kiépítettem egy körforgalmat, és mintegy 15 személygépkocsi fogadására alkalmas parkolót. Ezáltal a betegeket, idősebbeket is be tudják hozni a temetőbe, és részt tudnak venni a temetéseken. Az Édenkert a ravatalozó mögötti hátsó részen található. A kapujában van egy óra, ami éjfél előtt 5 percen áll, azt jelenti, hogy van még 5 perc eldönteni, hogy a széles vagy a keskeny úton indulok tovább. Az úton mindenütt táblák jelzik az irányt, ahol az Úr Jézus szavai bátorítják az olvasókat.

A keskeny útra belépve egy keresztet látni a földön, ami azt jelzi, hogy mindenkinek fel kell vennie a maga keresztjét. A keskeny út az tövises, és végig rózsafák mentén lehet haladni a végére. Az út közepén találkozhatunk két kopjafával, ami jelzi, hogy előrementek szeretteink. Itt találkozhatunk az élet fájával (gránátalma-fa), amelynek a tövéből folyik az élet vize,

az élet folyója. Ahogy haladunk tovább, a kertben megtalálható a „tiltott fa”, a mindentudás fája egy almafa formájában. Az út végén egy kapu tárul elénk, mely jelzi annak végét. Itt egy kis tó választja el az örökkévalóságot a földi lét-től. A híd egy kereszt, ami átvezet a túlsó partra, szimbolikusan a mennyországba. A túlsó parton pedig egy kis imakert található.

A széles úton belépve egy kis gyermekkoporsóval találkozhatunk és mögötte egy síró anyával, aki a magzatát siratja, amit elvesztett. Az úton található három pihenő pad is, melyek mindegyike előtt van egy út, ami jelzi, hogy „gyere át” a keskeny útra. Az út vége felé haladva, a távolban megpillantható egy híd a folyó fölött, ami azt jelzi, hogy még nincs késő, át lehet menni a túloldalra. Aki ezt elmulasztja, szembesül az út végén a pokollal: a föld mélyében egy náddal körbevett gödör szimbolizálja. A széles út végén egy fekete zászló lebeg a gyászt és a halált jelképezve, a keskeny út végén pedig

fehér zászló leng, a győzelmet, az üdvösséget és azt jelképezve, hogy jó útra tér-tél. Az Édenkertet mindkét oldalról egy gyönyörű füves terület veszi közre. Ennek

közepén egy szomorúfűzfa áll – körülötte akácfa –, ami alatt megpihenhetnek majd az ide ellátogatók.

– Miből valósítottad meg ezt a szép ál-mot?

– Elsősorban hitből, hiszen senkitől sem kértem támogatást. Ki kell emelnem azonban, hogy több mint 50 személy jóindulatából és önzetlen segítségnyújtásából valósulhatott meg az Édenkert. A kertben saját kezűleg véstem fel 80 ígét 80 táblára, és 11 700 betűt. Össze-sen hét hónapig dolgoztam mindezen, mintegy 700 órát. Jelenleg az Édenkert 95%-os készenlétségi fokban van és várhatóan júliusban lesz a felszentelő átadá-sa. Szeretnék ezúton is köszönetet mon-dani minden jó szándékú embernek, aki ebben az ügyben mellém állt, és önzet-lenül segítettek, bátorítottak, hitet adtak a megvalósításhoz. Nagy öröm tölti el a szívemet, hogy egyre több a látogató az Édenkertben, az emberek beszélgetnek itt egymással, olvassák az ígéket és el-csendesednek egy kicsit.

Varga József

A hadisírok gondozásáért

Német köszönőoklevél Kiskós Ferencnek

Budapest – Kiskós Ferencnek, a Vas Megyei Temetkezési Kft. vezetőjének a német hadisírok gondozásában végzett munkáját oklevéllel köszönte meg Németország budapesti nagykövetsége a Hadisírgondozó Népi Szövetség.

A háborúban elesettek emlékének megőrzése és nyughelyeik gondozása mindannyiunk megkerülhetetlen kötelessége, mondta a kitüntetési ünnepségen Kovács Imre nyugalmazott ezredes, a Hadisírgondozó Szövetség magyar képviselője. A Német Hadisírgondozó Népi Szövetség 1919 novembere óta végzi, önként vállalt feladatként ezt az emlékművi munkát, s a szervezet az államközi megállapodás alapján, Magyarországon is aktív tevékenységet folytat.

Feladatuk az ország területén elesett, mintegy 59 ezer német katona felkutatása, végső nyughelyük kialakítása, a katonatemető gondozása. Hazánkban Szegedtől Sopronig, Péctől Székesfehérvárig tizenhét német katonatemető található. Az egyik ilyen német katonatemető Szombathelyen, a Ferenczy István utcában van. Itt négyszáznegyven, Vas megye harmincöt településén exhumált, áttemetett, német katona nyugszik.

Minden év novemberének harmadik vasárnapja nemzeti gyásznap a Német Szövetségi Köztársaságban, amikor a háborúk és az erőszak áldozataira emlékeznek odahaza és külföldön. Az emlékezésen túl ekkor köszönik meg a temetők kialakításában és azok gondozásában jelentős részt vállalóknak a végzett munkát.

Ezt a feladatot nemcsak kötelességgként, hanem kellő elkötelezettséggel is végzi a szombathelyi temetőben Kiskós Ferenc, a Vas Megyei Temetkezési Kft. ügyvezető igazgatója. A Német Hadisírgondozó Népi Szövetség nevében Kovács Imre köszönte meg a temető gondozásában való részt vállalást, a közreműködő önkéntesek munkájának támogatását, valamint a kötelességen túli odafigyelést, gondoskodást, az elesettek emlékének megőrzésére tett intézkedéseit. Ennek elismeréseként Kiskós Ferenc a szövetség köszönőoklevelét vehette át Kovács Imrétől. Az ünnepi eseményt megtisztelte jelenlétével dr. Puskás Tivadar országgyűlési képviselő, Szombathely város polgármestere is.

Varga József

URKUNDE

In besonderer Anerkennung und Würdigung der Verdienste um das Werk der Kriegsgräberfürsorge, das der Verständigung und der Erhaltung des Friedens dient, wird Herr

Direktor der Friedhofsverwaltung

Ferenc Kiskós

insbesondere für seine Engagement auf der deutschen Kriegsgräberstätte in Szombathely

diese Dankurkunde des Volksbundes Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V. verliehen.

Kassel, 11. Oktober 2013

Rainer Ruff
Generalsekretär

Versöhnung über
den Gräbern
Arbeit für
den Frieden

Volksbund Deutsche
Kriegsgräberfürsorge e.V.

Évezredek könnycseppjei Albertfalván

A nem túl távoli múltban még mindennaposak voltak a mesék, amelyek majd' mindegyike a Hol volt, hol nem volt fordulattal kezdődött.

Ma is íródnak gyerekeknek szánt korszerűnek tartott történetek, amik többsége csak jó esetben kezdődik és történik a Földön, de a gépekkel vagy szörnyekkel folytatott ádáz küzdelem szinte mindegyikben kötelezően van jelen. A valós történelemismeret alapján, és a hozzájuk köthető időkben íródott mesékre nehéz magyarázatot találni, mint ahogy egy régen bezárt temető jelenére is. Mesék, pontosabban mítoszok ma is születnek, és ezeknek a városi legendáknak is van némi közük a valósághoz, de a tények ismerete és megismertetése szerintem fontosabb. Merthogy a Budapesthez csatolt Albertfalva temetőjét a főváros elöljárói hatvankét éve lezárták, ami ha csonkoltan is, de szerencsére még ma is megvan. Az immár lezárt temető kortörténetében eddig nem találtam mesészerűt, és így fennmaradásra alkalmas elemet, de a jelenében és összességében már igen. A főváros XI. kerületében születtem és élek, így magáról a temetőről tudtam, de különösebb érdeklődést nagyjából egy éve váltott ki belőlem, amikor is kutakodva behatoltam a túlbujánczolt növényvilág áthatolhatatlan sűrűjébe. Okot erre a közvetlen közelében fel-

épült bevásárlóközpontban dolgozók hitvilágából és rajtuk keresztül a médiából kaptam, miszerint az eltemetettek szellemei éjszakánként rendetlenkednek a polcok között.

A rügyfakadásakor még számtalan sírmaradvány felfedezhető, a látvány azonban teljességgel elkeserítő, ezért alaposabb kutakodásra szántam el magam.

A hely- és kortörténeti ismeretek lassan összeálltak, és a szándék is, miszerint a méltatlan és az alapvetően kegyeletstörténeti helyzet az elfogadhatatlanság okán nem maradhat változatlan. A rendezhetőség szereplői és a cél már látható. A résztvevők szándékai sem térnek el egymástól, így jó esélyük van a ma is ott nyugvóknak a végső pihenésre, amire egy kegyeleti emlékpark a leginkább megfelelő. Eerre pedig nagy szükségük és közösen szükségünk van, mert ma a természet

túlburjánzása révén a síremlékek széttöredezetten, és méltatlanul, a már nem használható termékek (szeméthalmok) sűrű takarásában találhatók.

Emlékeztetnék, hogy a fel- és elfogadhatatlan végső búcsúzáskor rendre azt mondjuk hittal, hogy „Emléked örökké élni fog”, majd ezt kőbe vésetjük. Albertfalván ma ezek a kövek szerteszéjjel hevernek, többségüknek már csak egy pici része látszik ki a földből, feltettük borostyán, közöttük pillepalackok és melegedés okán elégetett autógumik. Nem feltétlenül az öröklét hirdetésének megfelelően.

A dolgozói hiedelemmel keveset törődve az feltétlenül fontos tény, hogy a terület évezredek óta lakott, így a vélelem alapján a mozgást feltételezőknek nagy sürgés-forgásban lehet részük.

A temető közvetlen közelében bronzkori sírokat találtak a régészek, majd az időszámítás előtti első században az eraviszkusz lakók (ókori illír-kelta eredetű nép) mellett a rómaiak katonai védvonalat hoztak létre a Duna partján, így a mai Albertfalván is.

A település mai története 1776-ban kezdődött, amikor a ráckevei uradalom nászajándékként került Mária Krisztina főhercegnő birtokába, majd halála után férje, Albert Kázmér szász-tescheni herceg örökölte a területet. A korábbi Szászföld nevet az alapító halálát követően változtatták meg Albertfalvára az ott élők, a herceg iránt érzett tiszteletük jeléül 1822-ben. Az Albertfalván lakókhöz köthető temető ekkor, vagy nem sokkal rá már létezett.

Ismét nagyot ugorva a történelemben, az időközben nagyközséggé fejlődött település átélte az I. majd a II. világháborút, polgárai közül többen áldozatul esetek a harcokban.

Albertfalvát 1950. január 1-jén Budapesthez csatolták, és a temetőt 1952. szeptember 11-én lezárták.

A terület fejlesztése 1995 után kezdődött a 6-os főközlekedési út szélesítésével, ami már közvetlenül érintette a temetőt.

Ezt követően került sor a Savoya Parki bevásárlóközpont tervezésére, amikor intenzív régészeti feltárások történtek, de ezek a temető területét nem érintették.

Időközben a bevásárlóközpont megépült, és az építkezések miatt a csonkolt temető területileg az önkormányzattól a befektető tulajdonába került.

Ugyanakkor a levágott temetőrészekeken exhumálás történt, és 1956-os áldozatokat azonosítottak be. Ezért itt egy halom, rajta két márványtábla és egy állandó magyar zászló jelzi emléküket az arra járóknak.

A bronzkori leletek, a római katonai tábor, az I. és a II. világháború és az 1956-os beazonosítottak, valamint a ma is fellelhető albertfalvi polgárok sírjai együtt alkotnak egy történetet, ami az eljövendő érdeklődőknek a „Hol volt, hol nem volt” fordulattal kezdődhet.

Immár az is bizonyosság, hogy ezen a területen évezredek könnycseppjei egy egészet alkotnak, amelynek megőrzése „Az emléked örökké élni fog” ígéret alapján kötelességünk.

Erre egy kegyeleti emlékpark létrehozása a leginkább megfelelő, amelyben javasoltként egy a füves ligetes kialakítású területen a korok számával megegyező robusztus kövek, bennük gránitlap örökíti majd meg az időszakokat, és a beazonosítottakat.

A terület központi kialakításában pedig egy nagyobb, de természetes formájában megmaradó kőben egy valóságosan kialakított szem kerül megformálásra, amelyből könnycseppek gördülnek le. A legördülő könnycsepp egy könnycsepp alakú természetes vízmedencébe érkeznek, ami az élet folyamatosságát és az emlékezés állandóságát is szimbolizálja.

Magam, méltó körülményeket, benne a korokat, és a ma beazonosítható elhunytak emlékét megőrkítő emlékpark megvalósulását kezdeményezem, ami reményeim szerint a nem túl távoli jövőben valóság lehet. Az igaz történesek meséi pedig folytatódnak: Hol volt, hol nem, de itt éltek egyszer...

Budapest, 2014. január 12-én

Szabó György
fővárosi képviselő

Szakemberképzés Nyíregyházán

Az idei év márciusában, sikeres szakmai vizsgát tett, 6 fő temetkezési szolgáltató és 3 fő temetkezési asszisztens. A vizsgákat Nyíregyházán, az Oktáv Továbbképző Zrt. Szervezésében tartották. A képző intézmény, mely gondoskodott valamennyi vizsgázó szakszerű felkészítéséről, az ISEN Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. volt.

A Magyar Temetkezés szerkesztőbizottságának nevében, a jövőben kívánunk minden sikeres vizsgát tett és szakképesítést nyert hallgatónak eredményes, megbecsült munkavégzést!

Mintasírkertek kerültek kialakításra Szombathelyen

A Magyarországi Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesületével 2013-ban, Hamburgban tett szakmai kiránduláson látottak inspirálták Kiskós Ferencet, a Vas Megyei Temetkezési Kft. ügyvezetőjét, hogy a szombathelyi temetőben mintasírkerteket hozzanak létre. A kiültetések remélhetőleg felkeltik a temetőlátogatók figyelmét, és igényét is, a hasonlóan dekoratív sírbeültetési kialakítások megvalósítására.

Változások a Temetőkertészek és Fenntartók Egyesületénél

Az egyesületet érintett változásokról kérdeztük Varga Józsefet, az egyesület elnökét

– Tisztelt Elnök Úr! A közelmúltban került sor a Magyar Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesülete (MTÜE) Alapszabályának bíróság részére történő benyújtására. Kaphatnánk egy rövid kis tájékoztatást ennek előzményeiről?

– Az 1998. július 21. napján alakult Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete (TFE) 2013. május 29-ei közgyűlésén hozott határozatával úgy döntött, hogy az utóbbi időben bekövetkezett változásokra tekintettel indokolttá vált – a TFE működésének és tevékenységi körének módosítása és annak új alapokra történő helyezése, azaz – az egyesületi tevékenység újrászabályozása, s ezen időponttól kezdődően a megváltozott körülményekhez, és feltételekhez jobban igazodó szervezet, a Magyar Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesületének létrehozása.

– Vázolná főbb vonalakban, hogy konkrétan milyen körülmények/változások voltak a meghatározók, hiszen Ön, mint temetkezési szolgáltató, és egyben temetőfenntartást is végző vállalkozás ügyvezetője gyakorlatilag mindig kellően tájékozott, naprakész volt ezen tevékenységeket érintő változásokat illetően, s ezen túlmenően mindkét egyesületnek, azaz a TFE-nek, és az MTÜE-nek is Ön volt, illetve Ön az elnöke?

– Amint az ismeretes a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (Ttv.), s annak végrehajtási rendelkezéseit részletező 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet, valamint az e területet közvetlenül, és közvetve is érintő, kapcsolódó egyéb jogszabályok 2013. évi igen jelentős változásai számos ponton érintették a temetkezési szolgáltatás, a temetőüzemeltetés és temetőfenntartás területét. Amennyiben ezen változások közül, ha csak a Ttv. 40. §-ának (1) bekezdésében szabályozott, az üzemeltető kizárólagos hatáskörébe utalható, s egyben igénybevételi kötelezettséggel érintett szolgáltatások körének igen jelentős mértékű, gyakorlatilag a temetőn belüli szolgáltatások teljes körére kiterjedő tulajdonosi szabályozás lehetőségét vesszük alapul, már ez a körülmény önmagában is elegendő alapul szolgál az egyesületi feladatok újragondolására, és ehhez kapcsolódóan az egyesület nevének módosítására.

A temetkezési szolgáltatások legmeghatározóbb részei, azaz a temetőn belüli temetkezési szolgáltatások igen jelentős mértékű kihatással vannak a komplex szolgáltatás teljes vertikumának kegyeleti jellegére, ami igen komoly felelősséget jelent, és kötelezettségeket, valamint ezzel párhuzamosan követelményeket is támaszt a jellemzően külső temetkezési szolgáltatást is végző temetőüzemeltető- és -fenntartó vállalkozásokkal szemben.

– Mindezek az előzőekben jelzett körülmények milyen jellegben érintik az egyesület tevékenységét, és hogyan foglalható össze ezen megváltozott körülmények között az MTÜE-nek fő célja?

– Az egyesületünk Alapszabályában is rögzített alapvető, elsődleges célja, feladata a magyarországi temetőfenntartás- és -üzemeltetés szakmai színvonalának az adott körülmények és keretek között elérhető lehető legoptimálisabb színvonalának további fejlesztése, a kegyeleti kultúra és a kegyeletgyakorlás feltételeinek legmagasabb szintű biztosítása. Ezek közül a teljesség igénye nélkül utalni szeretnék:

– a már eddig is elért eredmények megőrzésén túl azok további fejlesztésének fontosságára,
– a temetkezési szolgáltatásokhoz, valamint a temetőüzemeltetés, -fenntartás területéhez akár közvetlenül, akár közvetve kapcsolódó szakmai és civil szervezetekkel kialakított kapcsolat erősítésére,
– a temetőfenntartás és temetőüzemeltetés jogkövető magatartásának elősegítésére, (egy etikai kódex létrehozása) s nem utolsósorban,
– az egyesület céljához kapcsolódó tevékenységeket érintő jogszabályok módosításában való lehetőség és igény szerinti közreműködésre, javaslattevésre, valamint
– a temetőfenntartási és temetőüzemeltetési tevékenységet felügyelő hatóságokkal való kapcsolattartásra.

– Ebben az évben történt-e, és ha igen, milyen területet érintően, szakmai kezdeményezés az MTÜE részéről, illetve, hogy tervezik ezen információk közzétételét?

– Egyesületi tevékenységünk társadalmi nyitottságának biztosítását, valamint a szakmai kérdésekkel kapcsolatos információkat az MTÜE közeljövőben induló saját weboldalán tervezi megosztani mind a szakmában érintett vállalkozásokkal, illetve temetőtulajdonosokkal, valamint a téma iránt érdeklődőkkel. Ebben az évben már megkereséssel fordultunk a Belügyminisztériumhoz a temetőn belüli üzemeltetői – igénybevételi kötelezettséggel érintett – szolgáltatások egyértelmű minősítése, s ehhez kapcsolódóan ezen halmoz mind tevékenységi, mind pedig – minősítése függvényében azok – költségelhatárolásával kapcsolatos kérdéseinkkel.

Ami a szakmai egyeztetés jelenleg előkészítési fázisában levő témaköröket illeti, ezek közül az alábbiakat szeretném kiemelni:

– a szociális temetés intézményi rendszerének újragondolása, illetve alternatív javaslat összeállítása,
– halottszállítási díj szabályozásának módosítására vonatkozó javaslat kidolgozása,
– a kegyeleti szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges piacrálépési feltételek aktualizálása, illetve annak módosítására vonatkozó javaslattevés.

Szerkesztőbizottság

6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
temetokerteszek@gmail.com

Unokáink is tudni (látni) fogják!

A Magyar Temetkezés korábbi lapszámában már bemutattuk Kari Irént, a Platinum Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat 2013-ban újabb öt évre megválasztott igazgatóját.

Az akkor készült interjú nemcsak arról tanúsodott, hogy jó kezekben van az egyik legnagyobb temetkezési cég, hanem arról is, hogy a menedzsmentnek igazi küldetéstudata van az elhunytak emlékeinek gondozását illetően. A több erre vonatkozó nagyszabású terv közül az egyik már meg is valósult: Berettyóújfaluban, az önkormányzattal és az Orbán Balázs Társasággal karöltve átadták a bihari térség első kegyeleti és temetkezési emlékhelyét. Ebből az alkalomból készült Kari Irén igazgatóval a következő interjú.

– Tisztelt Igazgató Asszony! Ha azt mondom, hogy haza, hűség, család, akkor mi jut eszébe erről?

– Egy olyan kivételes személyiség és szűkebb lakókörnyezetét soha el nem feledő politikus, mint Pálfi István. Tudja, immár nyolc éve, hogy elment közülünk Pálfi István, a Fidesz egykori országgyűlési- és Európai Parlament képviselője, Berettyóújfalusi posztumusz díszpolgára. Az ő hitvallásában min-

dig a magyar haza érdeke és a család szentsége állt. Ezt mi sem igazolja jobban, hogy 2002-ben felfelé ívelő politikai pályafutása mellett, arra is odafigyelt, hogy létrehozza a szülővárosához erős szálal kötődő Orbán Balázsról elnevezett társaságot, amely a Bihar fővárosának egykori országgyűlési képviselője emlékéért hivatott ápolni, gondozni.

– Akkor azzal, hogy 2014. február 5-én átadták Berettyóújfaluban az Orbán Balázs kegyeleti és temetkezési emlékhelyet, egy régi álom vált valóra?

– Igen, még hozzá Pálfi István álma vált ezzel valóra, akit én személyesen is jól ismertem, és nagyon büszke vagyok arra munkatársaimmal együtt, hogy szándéka valóra válásához hozzájárulhattam. Az Orbán Balázs Társaság az elmúlt évben azzal a kéréssel kereste meg a Platinum Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalatot, hogy az Orbán Balázs téren szeretnének méltóképpen megemlékezni névadójukról. A cég, és személy szerint

jómagam is, örömmel karoltam fel a kezdeményezést, kiegészítve egy temetkezési emlékhely kialakításával, ahol az „ottfelejtett” urnákat is végre méltóképpen helyezhetnék el. Andrásfalvy Bertalan professzor gondolatát idézném, ami összecseng mind Pálfi István testamentumával, mind a cégünk ars poeticájával: „Ahol elvész a közösség, ott elpusztul a föld. Az ember közösségre van ítélve, ember és ember között, ember és természet között.”

szet között, valamint ember és Isten között. Ez utóbbi summája az előző kettőnek.” A hónapja 2006-ban bekövetkezett halála után minden Berettyóújfalúért tenni akarónak erkölcsi kötelessége volt: úgy gondozni a Székelység nagytekinélyű kutatójának, etnográfusának, a világhírt Orbán Balázs emléket, mintha a munkát ő maga irányítaná.

– Pontosan erre szerettem volna rákérdezni, hogy mennyire sikerült a partnereket megtalálni?

– Maximálisan támogatta mindenki a szándékot. A város vezetője, Muraközi István úr, a polgármesteri hivatal dolgozói, az Orbán Balázs Társaság egyaránt nagyon fontosnak tartották, hogy Berettyóújfalun néhai képviselőjéről elnevezett kegyeleti emlékhely és a temetkezési hely épüljön meg. Egyetértettek azzal a szándékunkkal is, hogy mennyire nélkülözhetetlen, hogy az utókor méltóképp emlékezzen meg szülőföldjének halottairól, legyen az híres ember, vagy akár egy névtelen hős, aki valamikor vagy a családja, vagy az ismerősei szemében jelentette a mindenséget. Gondolom az is jelzésértékkű, hogy Berettyóújfalun Város Önkormányzata 2013. november 28-i ülésén a kezdeményezést egyhangúan megszavazta. Ennél szebb évfordulót, mint Orbán Balázs születésének 185. évfordulóját, pedig nem is találhattunk volna. Hasonlóképp fontos, hogy az adósságát is törlesztette a település Pálfi Istvánnal szemben, mivel végre méltó helye lett a főhajtnak a legnagyobb székely, Orbán Balázs előtt, aki 1881-től haláláig Berettyóújfalun képviselője volt a magyar országgyűlésben.

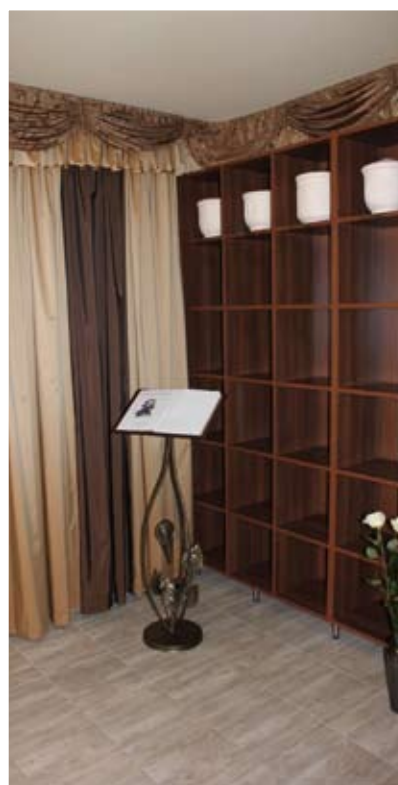
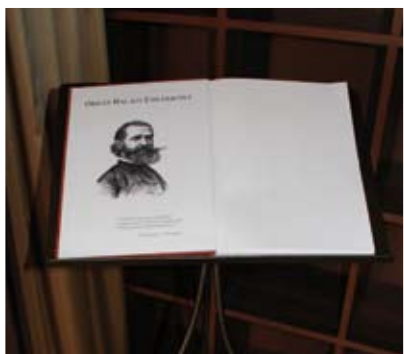
– Az Orbán Balázs emléktábla Kurucz Imre szobrászművész, a kopjafa pedig Nemes Sándor faragó alkotása. Mi a tapasztalata, megállnak megnézni a helyi lakosok vagy akár turisták?

– Igen, már a februári felszentelést követően is lehetett érezni, hogy elfogadták a helybeliek és büszkéek arra, hogy a városkép ismét egy jelentős hellyel gazdagodott. Sokan pedig, miután megnézik a téren a kopjafát, ak-

kor kíváncsiak lesznek a temetkezési vállalatunk temetkezési emlékhelyére is. Nagyon szépnek és méltónak találják, amiről a vendégkönyvbe írt sorok is tanúskodnak. Talán emlékszik rá, amit legutóbbi interjúmban mondtam Önnek, hogy nagyon büszke vagyok arra, hogy cégünknel mindenki azt vallja: a halállal való találkozás komoly és elkerülhetetlen dolog. De nem mindegy azonban, hogy ez a folyamat, hogyan zajlik le az ember életében. Mert az esetek mögött mindig sorsok, családok, életutak vannak. Mindig figyelembe kell venni az emberi méltóságot és szeretetet! Csak így lehet elvárni és megkapni azt az utókortól, amit Kosztolányi Dezső oly csodálatosan leír Halottak című versében: „Volt emberek. Ha nincsenek is, vannak még. Csodák. Nem téve semmit, nem akarva semmit, hatnak tovább. Futók között titokzatos megállók. A mély sötét vizekbe néma, lassú hálók. Képek, már megmerevedtek és örökre szépek.” Szerintem ez a kegyeleti és temetkezési emlékhely is ilyen: örökre megmarad szépnek a berettyóújfaluiak lelkében.

Kerekes Sándor újságíró

Hírek – események

Összeállította:
Puskás Béla

Szokatlan temetkezési szokások a világban

India

Attól függően, hogy ki melyik kasztba tartozik, a halottak temetése különbözik. A kaszton kívülieket a folyóhoz legközelebb égetik el, feljebb haladva az égetési helyszín egyre távolabb esik a parttól. A gazdag halottak elégetéséhez sok fát használnak, a szegényeket elektromos égetőkben hamvasztják el. Piros lepellel takarják le a fiatal lányokat, fehérrel a férfiakat és arany színű lepellel az idősebb nőket. A hordágyat virágokkal díszítik fel, és a testet is szinte teljesen befedik virágokkal. A folyó mentén halotti máglyát készítenek, és lábbal dél, azaz a holtak irányába helyezik el az elhunytat, hogy abba az irányba „sétálhasson” majd.

Egyesült Államok

Az USA-beli New Orleansban jazz-temetéseket tartanak. Ez egy igazán különleges afrikai eredetű lelki gyakorlat, amit az elhunyt szerettei és egy jazz-zenekar celebrálnak. A temetési szertartáson gyászdalokat játszanak, a temetés után viszont már hangos, derűs zenére váltanak, hogy megünnepeljék az elhunytat.

Ghána

Ghánában egyre nagyobb trend, hogy az emberek úgynevezett fantáziakoporsóba temetkeznek, a koporsók az elhunyt életét hivatottak szimbolizálni. Ennek megfelelő-

en készült már cigarettás doboz, limuzin, repülőgép és sütőtök alakú koporsó is.

Ausztria

Az osztrák Hallstatt egy tó és egy helység között helyezkedik el, s mivel a temetkezésre kevés volt a hely, a temetőben 12 évre lehetett megváltani egy-egy helyet. Amikor a 12 év eltelt, az eltemetett testeket exhumálták, a csontokat pedig egy kriptába szállították, a koponyákat viszont megőrizték, ráfestették az elhunyt nevét, egy keresztet és egy virágot, majd a kápolnába vitték. Bár manapság a krematórium nem indokolja e szokás fenntartását, a településen mind a mai napig így járnak el.

Fotó: wikipedia

Izrael

A zsidó hit hívei úgy tartják, hogy halálában minden ember egyenlő, éppen ezért mindenkit ugyanolyan ruhában temetnek el. A zsidó embert zsidók körében, zsidók által, zsidó temetőben kell eltemetni. A gyász jeleként az elhunyt családtagjainak szívük felett meg kell szagatniuk a ruhájukat. A temetésben a testet visszaadják a földnek, amelyből vétetett. A Tóra előírása szerint a legnagyobb tisztelettel kell bánni a testtel, tilos elhamvasztani, közszemlére tenni, bebalzsamozni. A sírhelyekre nem virágot, hanem köveket visznek.

Bali

Úgy tartják, hogy a halál nem a végállomás, hanem egy új életszakasz kezdete, éppen ezért a temetés sem szomorú megemlékezés, hanem egy többnapos rituálé, amiben nemcsak a család, de az egész faluközösség részt vesz. A halottat bambuszból, papírból, szövetből épített emelvényen szállítják a halál templomához, a testet pedig a tűz erejével adják vissza az öt elemnek: a földnek, a víznek, a levegőnek, a tűznek és az éternek, hitük szerint

máskülönben nem tudna szabadulni a lélek, és kísértetként zaklatná a rokonságot.

Mexikó

Már háromezer évvel ezelőtt is az volt a szokás, hogy a halottak koponyáját megőrizték, úgy vallják, hogy az az élet és az újjászületés szimbóluma. Halottak napján virágot és élelmet ajánlanak fel a síroknál, aki teheti, énekel és imádkozik.

Iszlám országok

Az iszlám vallású temetéseken nem használnak koporsót, nem hamvasztanak, és a testet sem konzerválják. Az elhunytat vízzel lemosás, alaposan megtisztítják, majd fehér vászonlepedőbe tekerik. Arccal Mekka, az iszlám szent helye felé fordítva fektetik a földre, majd a szertartás után a férfiak temetik el.

Indonézia

Egyes szigeteken úgy tartja a szokás, hogy az eltávozott addig otthon marad, amíg a temetést meg nem szervezték. Ez gyakran hosszú napokig is eltarthat, addig azonban az elhunyt családja körében marad, asztalhoz ültetik, ételt tesznek elé, és úgy tekintenek rá, mint egy élő betegre. A temetés nagyon látványos és költséges, sok éven keresztül tudják csak visszafizetni. A szertartáson a résztvevők táncolnak, énekelnek és bivalyokat áldoznak fel, hogy azok elvigyék a halott ember lelkét a mennybe.

USA

Elsősorban az USA-ban trend az úgynevezett ökotemetés, amikor is a koporsót valamely könnyen lebomló anyagból készítik, vagy a holttestet egész egyszerűen egy ökológiailag lebomló lepellel terítik le, az elhunytat pedig úgynevezett „zöld” temetőben temetik. Sírkő helyett a legtöbbször fát ültetnek emlékül.

Luxuskriptába temették a cigányvajdát

Az enyingi cigányvajdát – Rafael Jánost – luxus körülmények között temették el.

A négyfogatos hintó elé virágszirmokat szórtak és a zenét cigányprímások szolgáltatták. A hintó tett egy kis kerülőt mielőtt a temetőbe vitte a holttestet. Meglátogatták a helyi benzinkutat is, amely Rafael János mindennapi kávézóhelye volt.

A főút mentén jelentős számú helyi lakos kísérté figyelemmel a nem mindennapi látványosságot. Sokan már délelőtt kimentek árnyékos helyet foglalni, mások ismerőseik temetőhöz közeli kertjébe kéredeztek be, hogy a sövényen keresztül lessék

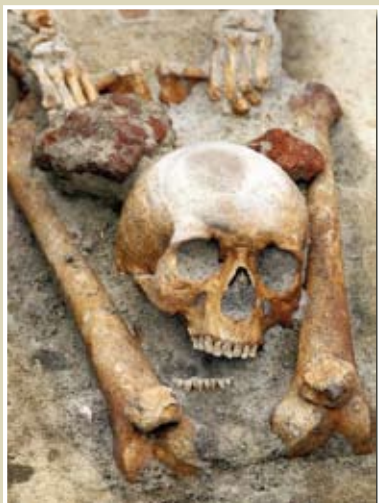

meg a roma búcsúztatót. A hintó lépésben haladva ért a temetőhöz, a család zokogása és a cigányzenekar muzsikája messze

elhallatszott. A kriptá egy hét alatt épült, aranylovas címerrel díszítették a márványt. A rendre 30 rendőr vigyázott.

Vámpírok temetője?

Vérfagyasztó leleteket találtak a mi nap lengyel földön: legalább tizenhét emberi csontvázat, olyan emberek maradványait, akiket úgy temettek el, hogy koponyájukat lemetszették, majd a kezükbe vagy térdeik közé helyezték.

Régészek szerint valaha a vámpíroknak tartott embereket temették így el, megakadályozandó, hogy valaha is föléledjenek halottaikból.

A dél-lengyelországi Gliwice mellett, útépítő munkások bukkantak a bizarrul eltemetett csontvázakra. Először négyre, aztán további tizenháromra. A temetkezés rejtélyeit még különösebb tette, hogy a csontvázakon vagy mellettük, egyetlen ruhamaradvány, pénz, ékszer, de még egy fű gomb sem volt. A régészek szerint a csontvázak valószínűleg a XV–XVI. századból származnak, abból a korból, amikor Európa

keleti fertályán igencsak sokan rémülten reszkettek a vámpíroktól.

Szakértők ugyanakkor megjegyzik: meglehet, hogy a csontvázak kivégzett emberek maradványai, a temető ugyanis középkori vesztőhelyhez fekszik közel. Összesen egyébként negyvenhárom sírt tártak fel, s a régészek most majd történelmekkel együtt tanulmányozzák őket, átvizsgálva korabeli bírósági és egyházi iratokat is. Közben a csontvázakat már ki is emelték és elszállították, hogy megállapítsák korukat és haláluk feltételezhető okát is.

Lendületben a Nemzeti Örökség Intézete

Az intézet – fennállásának első évfordulójához közeledve – számos feladat eredményes megvalósítását tudhatja maga mögött, és a jövőbeli terveik szerint még több, jelentős projektre készül.

Radnainé dr. Fogarasi Katalin, az intézet elnöke segítségével egy rövid visszatekintés és jövőbeli kitekintés erejéig foglaltuk össze a legfontosabbakat.

Az Országos Kegyelet és Emlékezet Konferenciát követően az elmúlt év utolsó hónapjainak talán egyik legjelentősebb megemlékezése volt a december 13-án megtartott Antall József Emlékülés, amelyet ünnepélyes keretek között a Parlamentben tartottak. Az eseményt hatalmas érdeklődés előzte meg, és az összehangolt munka eredményeként sikeres szervezést könyvelhetett el az intézet. A megemlékezésen Antall József családja mellett részt vett Áder János köztársasági elnök, Orbán Viktor miniszterelnök, Kövér László házelnök, Bernhard Vogel a Konrad Adenauer Alapítvány tiszteletbeli elnöke, valamint Boross Péter volt miniszterelnök.

Az idei év első fontos megemlékezéseként a Rákoskeresztúri Új Köztemető 300-as parcellájánál tartott gyászszertartást

emeljük ki. Az 1956-os szabadságharc nyolc hőisének hamvait a 233-as parcellából a Szabadságharcosokért Közalapítvány áthelyeztette az '56-os hősök 300-as parcellájába. A Nemzeti Örökség Intézete által szervezett eseményen Boross Péter, a közalapítvány elnöke köszöntötte a jelenlévőket, és Áder János köztársasági elnök mondott beszédet 2014. január 20-án.

A korábbi évek hagyományait megtartva 10. alkalommal emlékeztek 2014. február 12-én Budapest ostromára, amely 1945. február 13-án 69 esztendővel ezelőtt ért véget. Az eseményt megelőzve Radnainé dr. Fogarasi Katalin, az intézet elnöke, társadalmi célú felhívásban kérte a lakosságot, hogy közösen emlékezzenek a háború áldozataira, és kegyeletüket egy szál virág elhelyezésével róják le a buda-

pesti harcok befejeződésének emléknapiján. – *Számos iskolától, társadalmi szervezetektől kaptunk pozitív visszajelzést, és a vártnál többen vettek részt a közös megemlékezésen* – mondta el az elnök, majd hozzátette, hogy a felhívás beváltotta azokat a reményeket is, miszerint az intézet leginkább fontos célcsoportja, a fiatalok is képviseltették magukat a megemlékezésen.

Az intézetről bővebb információt a napokban élesített www.nori.gov.hu oldalon olvashatunk. A korszerű weblapon egyebek mellett a virtuális nemzeti sírkert kereshető adatbázisát is megtaláljuk. Megtudhatjuk továbbá, hogy nemzeti emlékhelyek közé emelték a Pannonhalmi Főapátság mellett, a Fiumei úti temetőt is. Így jelenleg 13 nemzeti emlékhelyet tartunk számon. Az egyetlen állami

tulajdonú temetőnek kijáró megtisztelő cím további feladatok megvalósítására ösztönözte a Nemzeti Örökség Intézetét, hiszen számos tennivaló van a sírkert felújításával és hírnevének méltó megőrzésével kapcsolatban. A kulturális és művészeti jellegét tekintve a közvélekedés szerint is ez az ország legjelentősebb temetője. – A Fiumei úti sírkert nagyon közel áll a szívemhez és a munkámhoz – mondta el Radnainé dr. Fogarasi Katalin, majd hozzátette, hogy személyes meggyőződése, hogy a temetők nemcsak kampányszerűen, hanem egész évben látogatható kegyeleti helyszínek lehetnek. Véleményét, a nemzetközi példák is alátámasztják, hiszen a híres párizsi Père-Lachaise temetőt, a prágai zsidó temetőt vagy éppen kolozsvári Házsongárdi temetőkeretet látogatható, jelentős turisztikai helyszíneként tartják számon. Hasonló cél megvalósításához hazánkban beruházásokra van szükség. Egyebek mellett az infrastruktúrát is fejleszteni kell ahhoz, hogy ez a terület a 21. századhoz és Magyarországhoz méltó nemzeti emlékhely legyen.

Fotó: Nemzeti Örökség Intézete

Fotó: Kapusi

A doni áldozatokra emlékeztek országszerte

Pákozdon, a történelmi egyházak képviselőjében, Spányi Antal megyés püspök emlékezett a hősi halált halt katonákra.

A kegyeleti tűzgyújtással egybekötött ünnepségen beszédet mondott és koszorút helyezett el Vargha Tamás, Székesfehérvár

országgyűlési képviselője, honvédelmi államtitkár. A megemlékezés helyszínéül, évről évre a pákozdi Don-kanyar Emlékkápolna szolgál, melyet 21 évvel ezelőtt emeltek, méltó emléket állítva a doni hősöknek. Ebben a kápolnában helyezték nyugalomra a Roszkino falu mellől hazaszállított ismeretlen katona földi maradványait.

Szombathelyen a város önkormányzata, a Recski Szövetség Nyugat-dunántúli Szervezete és a Szombathelyi Egyházmegye tartott megemlékezést a Martineum Felnőttképző Akadémia udvarán lévő pápai keresztnél. Ágh Péter országgyűlési képviselő, az Országgyűlés honvédelmi és rendészeti bizottságának tagja, ünnepi beszédében megemlékezett a Vas megyei honvédek erőn felüli kitartásáról és hazánkhoz való hűségéről, különösképpen a város fiatalságához szólva, akik nagy számban vettek részt a megemlékezésen.

Kaposváron a Mártírok és Hősök Közalapítvány szervezésében a Hősök templomában szentmisével kezdődött a megemlékezés, amelyet Agg József prépost celebrált az áldozatok emlékére majd átvette Gelencsér Attila a Somogy megyei közgyűlés elnökétől a Hősök templomának megítélt kitüntetését, az Örökségünk „Somogyország Kincse” elismerő címet.

Ezt követően a templom előtt emlékeztek a doni áldozatokra. Pásztor István nyugállományú ezredes bevezetőjét követően Tóth Bar-

nabás szavalt el Vajay Tibor – egykori honvéd százados, aki személyesen is jelen volt a megemlékezésen – „Doniakra emlékezünk” című versét. (Vajay Tibor 2014. január 3-án töltötte be a 90. életévét.)

Emlékbeszédében Gelencsér Attila hangsúlyozta, hogy a Don-kanyart megjárt somogyiak hűségükről tettek tanúbizonyságot hősiességükkel, bátorságukkal, áldozatukkal, példát mutattak az országnak.

A megyei közgyűlés elnöke, Kaposvár és környéke országgyűlési képviselője a továbbiakba hangsúlyozta, hogy: „A magyar katonák hősök és áldozatok is voltak egyszerre, akiknek mostoha körülmények között egy olyan harcban kellett részt venniük, amely a magyar hadtörténet egyik legpusztítóbb vereségévé vált. Sokáig csak annyit írtak a történelemkönyvek, hogy a Don-kanyarban elpusztult szinte a teljes 2. magyar hadsereg.”

Utalt a somogyi származású történészprofesszor, Szakály Sándor kutatásaira, mely szerint „a közhiedelemmel ellentétben nem verték szét a 2. magyar hadsereget, és az nem semmisült meg hetvenegy évvel ezelőtt a Don-kanyarban. A doni áttörésben 42 ezer magyar katona halt hősi halált vagy tűnt el, a harcokat követően 28 ezer sebesült katonát szállítottak haza, és sajnos, a szovjet források szerint, 26 ezer magyar került hadifogságba.” „Fájdalmas ez a veszteség nekünk, magyaroknak, de ezek az események nemcsak veszteségről szólnak, hanem kitartásról, helytállásról, katonákról, akik tették a kötelességüket. Kegyelet- és tiszteletteljes emlékezés jár mindazoknak, akik hősi halált haltak, akik eltűntek, vagy akik hadifoglyokként várták a szabadulást. A Don-kanyart megjárt somogyiak hűségükről tettek tanúbizonyságot hősiességükkel, bátorságukkal, áldozatukkal. Példát mutattak az ország lakosságának. Ahogy példát mutatnak a ma élő kaposváriak is – hangsúlyozta Gelencsér Attila, majd kiemelte a tavalyi doni emlékfutást, a résztvevőit, Szita Jánost és Kovalik Zoltánt, valamint mindazokat, akik a sikeres emlékfutás szervezésében, lebonyolításában részt vettek.

Puskás Béla

Szépművészeti Múzeum, Bécs

Visszavonhatatlanul megérkezett a tavasz. Tudom, ezzel az információval semmi meglepőt nem mondtam, de ilyenkor az emberekben a „menni kéne” hormonok elkezdnek termelődni és a tavaszi ünnepekre úti célokat keresnek. Ebben szeretnék egy ötlettel segítséget adni.

Egy bécsi kirándulás – akár egy, akár többnapos – szerintem, ideális lehet. A hagyományos húsvéti vásár és a Shopping City Süd „felvásárlása” után jól esik megpihenni Bécs gyönyörű történelmi belvárosában. I. Ferenc József kedvence, egy Tafelspitz elfogyasztása után pedig látogassuk meg a Kunsthistorisches Museumot, ahol az egyiptomi rész található a szakmánkkal is.

1881-ben kezdték építeni a múzeumot és 1891-ben adták át. Ma a világ egyik legnagyobb gyűjteményével rendelkező múzeuma, melyet évente egymillióan látogatnak. Egyébként ez volt a világ első múzeumi célra épült épülete.

A múzeum anyaga 5 téma köré csoportosul. Az első részben a világon az egyik

legnagyobb, mintegy 12 000 darabos egyiptomi és közel-keleti gyűjtemény található a korai dinasztiák idejéből (kb. 4000 éves).

A gyűjteményt négy részre osztották. Első része a temetkezési kultúrával foglalkozik, ahol szarkofágok és múmiák láthatóak. A másik három teremben az egyiptomi történelemmel, írástudással, művészettel (legfőképpen szobrokkal) és a mindennapi élet tárgyaival ismerkedhetünk meg.

A második részben az ókori görögök és rómaiak művészetét mutatják be. Itt található a nagyszentmiklósi aranyelejt jelentős része is. A harmadik rész a jelentős kvalitású művészek alkotásaiból létrehozott galéria, ahol flamand, németalföldi, velencei, német reneszánsz stb. festők képei láthatóak. A világ egyik meghatározó galériája. A negyedik részben szobrok (reneszánsz és barokk), míg az ötödik részben éremgyűjtemény kapott helyet. Remélem kedvet csináltam egy kis kiruccanáshoz.

Fotó és szöveg: Marján Tibor

Halál és temetkezés az Iszlámban

Egy muszlim életében a halott hozzátartozók eltemetése fontos kötelesség, amit az adott szokásokhoz és a mai törvényekhez megfelelően szabva kell betartani. A tanulmány az iszlám vallásnak megfelelő viselkedést és attitűdöt tekinti át a halállal, haldoklással és temetkezéssel kapcsolatban egy muszlim hívő tollából. Nem csak a haldokló ellátása elsődleges feladata a hívőknek, de annak halála után megfelelőképp nyugalomba helyezése. Hiszen hitük szerint a test múlandó, viszont tiszteltben kell tartani, mert az egyszer visszatér Istenhez, és ugyanabban a testben fog újjáéledni az utolsó napon, hogy szembenézzen tettei súlyával.

„Az iszlámban a halál egy igen fontos állomás a véges és végtelen, a múlandó és az örök élet között. Hiszen ezzel zárul le az evilági élet – akkor már nincs lehetőség jót cselekedni, megbánni a bűnöket – és ezzel kezdődik a valódi, az örök, a túlvilági élet.”

„Az evilági élet csak mulatozás és játék. A túlvilági lakhely az [örök] élet! Bárcsak tudnák!”

A hívő muszlimok szerint a halál nem jelenti életünk végét, csupán evilági létünk ér véget. Az, hogy mi vár ránk halálunk után, csak rajtunk múlik. Itteni életünk során törekednünk kell arra, hogy jót cselekedjünk, hogy ne mulasszuk el kötelességeinket, a megbánatlan bűneinket megbánjuk, és természetesen arra, hogy ne vétkezzünk. Hiszen vétkeink által mi magunk szaporítjuk a túlvilági életünkben velünk történő rossz dolgokat, míg jócse-

lekedeteinkkel a jókat: *„...eljön az ideje annak, hogy minden evilági öröm, élvezet, dicsőség elmúlik, elveszíti értékét és a sírba nem visz magával egyebet az ember, mint az elvégzett cselekedeteinek értékét.”*

Míg az istentelen embereknek legfőbb céljuk, hogy életük során meggazdagodjanak, karriert építsenek, földi élvezetekben keressenek örömet, az erkölcstelenség határait rég túllépve, addig egy muszlim ember tisztában van ezek értéktelenségével, és visszafogott, szerény körülmények között is teljes életet él egyetlen céllal: hogy Istennek tetsző életet éljen.

Az iszlám nagyra becsüli az embert élve és holtan egyaránt, ezért ha valaki meghal, a muszlimok közös kötelessége mosdatni, illatosítani, halotti lepelbe tenni, imádkozni felette, elkísérni a sírig, eltemetni és fohászolni érte.

Haldoklás

A hagyományok szerint, ha egy muszlim kimondja a tanúságtételt halála előtt, belép a Paradicsomba. „LÁ ILÁHÁ ILLÁLLÁH” (nincs más Isten csak Allah). Ezért a haldokló mellett álló rokonok mondani szokták a tanúságtételt, emlékeztetve a haldoklót kötelességére. Nagyon fontos, hogy megkérdézzék az agonizálót, nincs-e tartozása vagy bepótolandó bűnje, ugyanis ezeket a hozzátartozók is pótolhatják, átvállalhatják helyette, hogy halála esetén, ezeket a hiányosságait ne vigye magával.

Halál

Amikor meghal a haldokló, szemét lecsukjuk, izületeit megmozgatjuk, hogy ne merevedjen meg, és tehetünk valamit a hasára, hogy ne puffadjon fel. Fohászban kérhetjük Istent, hogy bocsásson meg a halottnak a bűneiért, és gondoskodjon a családjáról, akiket hátrahagyott. Nem szabad a halott után jajgatni és kiabálni, vagy kifejezni elégedetlenségünket az elrendeléssel szemben. Sírni és csókot adni a halottnak megengedett, amennyiben életében is adhatott neki az illető.

Sok esetben konfliktust szülhet a hazajuktól távol élő élő muszlimok és a más szokásokat követő befogadó országban élők között, hogy egy muszlimot halála után minél hamarabb meg kell mosdatni és eltemetni. Bizonyos esetekben ez törvénybe ütközik, mert a halotton boncolást kell végrehajtani, ami akár napokkal is eltolhatja a temetés időpontját. Megtörtént, hogy két fiatal, 20 év körüli muszlim fiú meghalt autóbalesetben. A szüleik ragaszkodtak az azonnali temetéshez, viszont az adott ország törvényei szerint ilyen esetekben kötelező volt a drog- és alkoholteszt elvégzése, és a boncolás a célból, hogy kiderítsék nem valamilyen akut betegség miatt okozták-e a balesetet. A törvény azzal, hogy fontosabb szempontnak tartja az arra adandó választ, hogy miért történt a baleset – nem mintha ettől visszafordíthatóvá válnának az események –, nem könnyíti meg a halott családjának helyzetét, sőt még fel is tartja abban, hogy nyugalmat leljen, és minél hamarabb eltemethesse hozzátartozóját.

Tehát amikor egy muszlim meghal, el kell végezni a halott mosdatását. Ez a mosdatás az imádkozások előtti mosakodáshoz hasonlatos, csak épp a halott helyett az élők cselekszenek. A halottat lehetőség szerint családtag, méghozzá azonos nemű családtag mosdatja. Felemeljük ülőhelyzetig, és nyomjuk a hasát, hogy kiürüljön a tartalma, majd bő vízzel lemossuk. A mosdatáshoz tiszta ruhadarabot használunk, és ügyelünk arra, hogy megőrizzük a halott szemérmét. Miután ezzel végeztünk, jöhet a „vudú”-nak nevezett lemosási ceremónia: először a „Biszmillah” (Isten nevében) kifejezést mondjuk ki, majd megmossuk a halott arcát, kezét,

karjait, megtöröljük a fejét, fülét, végül a lábait. Fogait vizes ruhával áttöröljük, és orrát kitisztítjuk. A bajszát és körmeit levághatjuk, ha ez szükséges. Ezután megmossuk a jobb testfelet elől és hátul, majd a bal testfelet is. Ezt még egyszer kétszer megismételjük, de ha szükséges többször is. A mosdatásnál kámforos vizet használhatunk illatosítás céljából. Amennyiben mártírként, csatában hal meg valaki, akkor csak temetni kell minél hamarabb, mosdatni nem. Abortusz esetén, ha a magzat 4 hónaposnál idősebb volt, nevet kell adni neki, meg kell mosdatni, és el kell mondani a halotti imát. Amennyiben ennél fiatalabb volt, névadás, mosdatás és halotti ima nélkül el lehet temetni. Orvosi beavatkozás esetén még fontos tudni, hogy egy amputált testrészt is kötelességünk eltemetni egy ruhadarabba csavarva, amit megtehetünk mosdatás és imádkozás nélkül.

Miután elvégeztük a mosdatást, halotti leplet illatosítunk. Ezután a halottat a lepelre fektetjük, külön ruhadarabbal fedjük a halott szemérmét, majd illatosítjuk a halott szemét, orrát, ajkát, fülét és a lebomlási helyeket (ahol a teste ima közben érintkezett a földdel). Majd betakarjuk a lepelrel a halottat, először a jobb oldalát, majd a bal oldalát, végül kihúzzuk a szemérmét takaró ruhadarabot, és az egészet kötésekkel rögzítjük. Utána a férfiak a vállukra veszik, és az ima helyére viszik a halottat.

Halotti imádkozás

Az imám (aki az imádkozást vezeti), amennyiben a halott férfi, a fejénél áll, ha nő, akkor pedig a test közepével egy vonalban. Az imádkozók három sorban állnak az imám mögött (ha vannak annyian). A halotti imádkozás közben nincsen lebomlás és meghajlás, állva végezzük. Ezt főleg azért fontos hangsúlyozni, hogy

a nem muszlimok ne hogy félreértsék, nem a halottnak imádkozunk, hanem a halottért Istennek! Az imádkozás alatt fohászkodnak a halottért. Amennyiben élete során nem volt jó muszlim, fohászkodhatunk Istennek, hogy bocsásson meg neki, és nézze el bűneit.

Halottas menet

Az ima után azonnal elviszik a halott testét a sírhoz. A koporsót négy ember a négy sarkánál fogva viszi, és a kísérők követik őket. Amíg kísérjük, csendben kell maradnunk, nem kiabálhatunk, nem szabad Allah nevét sem mondogatni, sem hangosan sírni, Koránt olvasni. Magunkban mondhatjuk a fohászkodunk és a megemlékezést Allahról.

A sírt úgy kell kiásni, hogy ha a halottat beletesszük és jobb oldalára fordítjuk, akkor a Kibla (Kába Mekkában) felé nézzen az arca. Kitámasztjuk valamivel, hogy stabilan fekvődjön az oldalán, majd betemetjük, úgy hogy lehetőleg mindenki részt vegyen a temetésben legalább három maréknyi földdel. A halott sírjához nem állítunk sírkövet, fejfát. Egy muszlim temetőben a homokbuckákon kívül semmi nem jelzi, hol fekszik a halott. A muszlimokat csak muszlim temetőbe szabad temetni, és egy nem muszlimot, csak nem muszlim temetőbe. A hamvasztás nem megengedett az Iszlámban, ez megalázás a halottnak.

Részvétnyilvántás

A részvétnyilvántás ajánlott cselekedet, megfelelő módon. A részvétnyilvántás nem közös program, nem szabad feltartani a családot azzal, hogy a család ételt készítsen és vendégül lássa a részvétnyilvántókat. Ilyenkor elég elfoglalt a gyászoló családja, a részvétnyilvántás után nem szabad náluk időzni.

Gyász

A gyászolók elhagyják díszeket, nem szépitkeznek, nem illatosítják magukat, minden olyan ruha, ékszer elkerülendő, ami például egy nő esetében vonzza a férfiak figyelmét. A nő nem gyászolhatja 3 napnál tovább rokonát, kivéve ha a férje hal meg, akkor 4 hónapig és 10 napig gyászolhat. E hagyomány értelmében abban áll, hogy amennyiben terhes a gyászoló nő, 4 hónap és 10 nap elegendő arra, hogy ez kiderüljön. Ez ideig nem mehet férjhez, és nem díszítheti magát, viszont megengedett munkát végezhet.

Tilos a gyászolónak az elégedetlenségét kifejezni tetteivel: saját maga bántalmazása, haj leborotválása, ruha szétszakítása, de a régi időkben alkalmazott siratóasszonyok alkalmazása is elvetendő.

A fekete nem a gyász színe, nálunk nincs kifejezett gyászruha. A gyászolónak díszek nélküli, figyelemfelkeltést elkerülő ruházatban kell mutatkoznia.

A sírok látogatása megengedett, azzal az egyetlen céllal, hogy emlékeztesse a látogatókat a halálra és az Utolsó Napra, viszont nem szabad virágot vinni vagy gyertyát gyújtani a sírnál. A halottért pedig fohászkodhatunk, s jót téve vele bocsánatot kérhetünk számára. Nagy bűn, társítás a halotthoz imádkozni, tőle kérni segítséget vagy áldást. Az iszlámban a társítás a bűnök között a legnagyobb bűn.

Fontos, hogy minden nap úgy éljünk, mintha az lenne az utolsó, hiszen nem tudhatjuk, hogy mikor következik be a halálunk pillanata, és akkor már késő lesz megbánni bűneinket, bepótolni hiányosságainkat, jót cselekedni, hogy jót vihesünk magunkkal az örök életbe.

*Alkaysi Alexandra Amira
egyetemi hallgató
Semmelweis egyetemi tanulmányát
sajtó alá rendezte: Puskás Béla*

Rózsák a temetőben

A rózsza egyike a legrégebben alkalmazott dísznövényeinknek, használata több ezer éves múltra tekint vissza, és az ősi mezopotámiai kultúráig nyúlik vissza. A görögök és rómaiak is előszeretettel alkalmazták, ez utóbbi korból sok feljegyzés is maradt ránk, csak egy példa, a lukulluszi lakomák elengedhetetlen kelléke volt a rózsza. A kereszténység fokozatosan vette át a rózsza kultuszát, mivel eleinte pogány szimbólumnak számított. A középkorban kolostor- és várkertekben alkalmazták, virágával oltárt díszítettek, a piros virág Jézus, míg a fehér Mária szimbóluma lett. A piros rózsza a szeretet, míg a fehér a tisztaság jelképe. Ez a régi szimbólumrendszer máig is megmaradt.

Érdekeséggé említem meg, hogy a világon a rózsza az elsőszámú vágott virág, amelyet a legnagyobb mennyiségben természetnek és forgalmaznak. De igen jelentős a rózsatő termesztése is. A több ezer éves múltú virág hosszú nemesítési korszakra tekint vissza, és az intenzív nemesítés ma is folytatódik. Így érthető, hogy százszámra állítják elő az új fajtákat. A jelen munkában a szabad földbe kiültethető rózsákkal foglalkozunk, mivel a sírok díszítésére is előszeretettel alkalmazzák. A temetőben a vázába vagy csokorba, koszorúba a vágott virágként termesztett nagyvirágú rózsafajtákat használjuk, de az egy másik cikk témája lesz.

A temető egyik kiemelkedő, szépen felújított korpuszos keresztje Máriával. A Szűzanyát fehér rózsák és kardvirágok keretezik. A fehér virág szín itt is a tisztaság szimbóluma. Ez a kettős alakbrázolás gyakran előfordul a temetők régebbi központi keresztjein.

A szabadföldi rózsáknak számos fajtacsoportja van. A legfontosabb csoportokat a rózsákkal kapcsolatban csak nagyon röviden szeretném ismertetni. A legfontosabb típusokat ábrákon is bemutatom.

Az első nagy csoport a viszonylag nagy virágú, magasra növe rózsák csoportja, a virágszáron egy vagy több nagy virággal. Ezeket a rózsafajtákat szemzéssel szaporítják, így a rózsatő két részből áll. Vadrózsza (alany) a gyökérzetük és a föld feletti részük a nemes fajta. Ezek nagyon dekoratívak, de nagyon nagy hátrányuk, hogy az alany is élni akar, és ezért a föld alól idővel vadhajtásokat is előhoz. Amennyiben ezeket nem távolítják el időben, akkor lassan átveszik az uralmat és a nemes kiszorul, eltűnik. Ezért fordulnak elő a vadrózsák a temetőkben.

A második nagy csoport a kis virágú, alacsonyra növe, de egy virágszáron sok virágot hozó típus. Ennek a csoportnak a fajtáit dugványozással szaporítják, alanyt nem használnak, ezért ez a probléma nem jelenik meg a későbbiekben. A sírok beültetésére ez a csoport ezért alkalmasabb. Az első virágzási hullám után az elvirágzott részeket levágva még legalább két virágzást is produkálnak – időjárástól és gondozástól függően.

A harmadik nagy csoport a kúszórózsák csoportja, amelyek régebben nagyon di-

Messziről is felhívja magára a figyelmet az a virágözön, amellyel egy piros kúszórózsza keretezi a kettős sírt. A sírkő fekete-fehérszürke színeit a piros virágzuhatag szépen ellensúlyozza.

vatosak voltak, de manapság sajnos kevésbé alkalmazzák. Nagyon szépek, sok, de viszonylag kisebb virágot hoznak, és szinte folyamatosan virágznak. Egyetlen hátrányuk, hogy támrendszert igényelnek, de ez megoldható.

Találkozhatunk még a temetőkben a minirózsákkal is. Általában cserepes növényként kaphatóak, de kiültethetik a sírokra is. Ezek kevésbé alkalmasak méretük miatt az egész sír befedésére, de más virágokkal kombinálva szép színhatást lehet elérni velük. Ezek kényesek, ápolás és főként víz-igényesek, de szinte folyamatos virágzásra képesek. A vadalannal itt sincsen probléma, mert saját gyökereik.

A rózsák színét és méretét a sírkő típusához és magasságához volna szerencsés illeszteni. Az alacsonyabb sírkövekhez az alacsonyabb sokvirágú típus illik, míg a magasabbhoz a nagyobb termetűek vagy a kúszó rózsák. A színt illetően a piros és a fehér a jellemző a temetőkben, a piros – mint mondtuk – a szeretet szimbóluma, míg a fehér a tisztaság, és gyermeksírokra is inkább ez illik.

(A szemléltető képek a mintaszerűen gondozott tapolcai temetőben, 2013-ban készültek.)

Jámborné dr. Benczúr Erzsébet
ny. egyetemi tanár

BCE Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék

A modern sírkőhöz és kerethez szépen illik a sokvirágú piros róza, a vázában pedig vágott virágként is részben ez került. A szürke kő merevségét szépen oldják a piros virágok.

Gyermeksír fehér rózsával és szarkalábbal. Az alacsony sírkőhöz jól illik a kis termetű, sokvirágú, folyamatosan nyíló róza.

A fehér róza és kék harangvirág alkalmazásával tiszta és kicsit hideg (esetleg égies) színhatás érhető el. A sír sarkában a rózsaszín oroszlánszáj a hideg színhatást szépen ellensúlyozza. A fehér liliom – kiültetve és a vázában is – a tisztaság régi szimbolikus kifejezője.

Érdekes színvarázst ad a síron a kék, fehér és rózsaszín színekben pompázó szarkaláb. A fejkőnél meghúzó miniróza szép színkontrasztot ad a kék szarkalábbal.

A csaknem teljesen leburkolt régi síron és a magas sírkő mellett jól mutat a magas, piros róza. Egyetlen hátránya, hogy a vadlalnyt (amelyet apró leveleiről jól el lehet különíteni) senki sem távolította el, így idővel átveheti az „uralmat.”

Régi sírkő modern fakerettel, alacsony piros rózsákkal, messziről is mutatós. Ezen a síron közelebből megnézve kétféle rózsát találunk, egy nagyobb és egy kisebb virágút, de az összhatás nem zavaró.

Élet, halál, karma

2013-ban jelent meg – a kaposvári nyomdában – Berente Ági könyve, amelyben a szerző életről és halálról úgy ír mintha beszélgetne az olvasóval.

Az egyszerű szavakkal megírt könyv mindenki számára közérthetővé teszi életünknek egy olyan területét amely az elmúlt évtizedekben tabu téma lett. Ezt a területet a hallgatás, az elhallgatás a visszafogottság jellemezte és jellemzi még ma is. A szeretett hozzátartozó elvesztése után érzelmeiket visszafojtottan, gyakran titkolva élik meg a hozzátartozók.

Berente Ági így vall ezekről az eseményekről:

„Az élet sosem ismételterhető, ez a pillanatot sosem visszahozható, de a következményei kijavíthatók.

A teremtoi akarat célja, hogy ráébredessen igazi valóságodra, szellemi lényegedre. Istennek terve van veled, ezért bárhova vetődsz, bárhogyan élsz, sosem engedi el a kezéd.

Van-e élet a halál után, vagy az élet csak valaminek a kezdete, vagy esetleg a folytatása?

Isten mindig ugyanolyan. Megoldás lehet, ha kívülállóként szemléd a saját világod. A bölcs elfogadja, hogy minden, amit tapasztal, úgy van jól, s nem ítélkezik, mert az ítélkezés elválaszt, letéteti a voksot valamelyik oldal mellett. Ez pedig a megosztottságot erősíti. És az ördög máris nyerőre áll.”

Ahogy élsz olyan lesz halálod

(Részlet I. rész)

Legbölcsőbb és egyben leghasznosabb módja a halálra való felkészülésnek az értelmes, magas szellemi síkon megélt élet. Mindaz, amit földi testben fájdalmasan kínlódva élsz át, a lelki megtisztulás egy-egy fázisa. A tisztító tűz nem az égben van, hanem itt, a földi világban.

Bűneinket csak a megcselekvés által lehetséges mentesíteni a terhektől, a továbbcipeléstől. Cselekvésre a szellemvilág már nem ad lehetőséget. A halottak számára az a legfőbb kín, ha haláluk után szembesülnek földi vágyaik és szenvedélyeik mardosó érzésével. Mert a vágyegeti a lelket, húzná a testet vissza, a fi-

zikai érzékek világába, a szellem azonban nem tehet már semmit. Meg kell várnia, amíg a lélekből kiég, elparázslék életében kiképzett szenvedélyeinek tüze, s csak akkor haladhat tovább a tisztább szellemi magasságokba, ha meg tudott szabadulni ezektől a vágyódásoktól.

Ezért mondják a szellemi ismeretek: olyan lesz halálod, amilyen élted.

A materiális, anyagtudatú lélek ugyanúgy szembesül halála után a szellemi lét valóságával, mint a spirituális, vallásos életet élő.

Ugyanúgy, mégsem egyformán.

A szellemvilág feltárul mindenki előtt, azonban olyan formát öltve, ahogy a túlvilágra éppen megérkező földi életét elméjében és szívében élte. Minél erősebben az anyagi javak és élvezetek fogságában, annál keservesebb körülményeket teremtve önmaga számára.

A szellemvilág nem rendelkezik eszközökkel a földi vágyak kielégítésére. Sem evésre, sem alvásra, sem ivásra, sem dohányzásra, sem öltözködésre, sem szerelmeskedésre nem ad lehetőséget.

Minden, ami ott életképes, ami valóság, a gondolatok és érzelmek világában található. Mindaz, ami az anyagi világ törvénye, elvész a szellemi birodalomban.

Ha életed a vagyongyűjtés, az alsó szintű testi élvezetek, a haszonszerzés terén volt aktív, szomorúan és kielégítetlenül vész majd tudomásul, hogy mindaz, ami eddig értelmét adta létednek, már nem

tartozik valóságodhoz. A lelki szenvedés, melyet ekkor átélsz, vajon nem haladja-e meg a fizikai fájdalmat?

A túlvilágra lépést követően eltérő éberséggel, de érzékelni tudod vágyaid tárgyait, látod szeretteid, kedvenc dolgaid, ruháid, kedvenc ételeid, mindazt, ami környezetét, keretét adta a fizikai életnek.

A szellem azonban nem foglalkozik múlandósággal. A lelket állítja mérlegre, s aszerint irányít tovább, milyen erkölcsi értékekkel a tarisznyádban, milyen érzelmi fűtöttséggel léptél át.

Sokféleképp lehet meghalni, lehet szépen, lassú leépülés folytán, lehet fájdalommal telten, lehet hirtelen, tragikus váratlansággal, és lehet bár tragikusan, mégsem váratlanul.

A lassú leépülés, a méltán megérdemelt öregkorral járó testi elgyengülés, még ha csúnya betegség okozza is, elegendő időt ad a lélek számára a búcsúhoz. A szellem fokozatosan visszahívja a lelket a testből, ennek jelei az öregedéssel együtt apró lépésenként érzékelhetők. A fájdalom, az orvosi kezelések, a beavatkozások kellemetlenségeit a testnek kell kiállni, de a fejlődés, melyet ezenközben megtapasztal, a lélek számláján íródik jóvá.

Milyen fejlődésről beszélünk a halál után?

Nem tudom, ki lehet-e illeteteni, de legyünk merészek, és vállaljuk az elgondolást: nincs olyan ember, aki halálos betegségében ne járná végig saját kanosszáját.

Eme kálvária folytán minden bizonnyal felmerül, miért kaptam a büntetést, miért kell – talán még fiatalon – e fájdalomkat kiállnom, mit és hol hibáztam életem során?

A bocsánatkérés, természetéből fakadóan az elkövetett tettet követi. Csakhogy a lélek ritkán mozog abban a szellemi magasságban, melyben azonnal felismeri hibáit. Van egy nagyon egyszerű módja annak, hogy elkerülj a hibák halmozását, a mérgek raktározását.

Ez pedig – nem lesz meglepő – az esti ima. Szívből ajánlom rendszeres esti tevékenységnek az elalvás előtti bebábozódást.

Ahogy nappal kis hernyóként szövünk-fonunk, ténykedünk, úgy este visszahúzódunk bábunkba, hogy az éjjel bársonyán lepkéként libbenhessen szellemi otthonunkba lelkünk.

Használd fel az alvás előtti percek arra, hogy végiggondold napi eseményeid, hagyd jóvá, vagy vedd újabb feladataid közé, amelyeket nem sikerült megoldani, de mindenféleképp engedd el azt a napot. Küldd el az angyaloknak, szellemi vezetőknél, ajánld fel Istennek. Minden rossz és jó eseményt szeretettel távolíts el energiaburkodból, hogy tisztán maradjon, ne legyen alkalma a feldolgozatlan tartalmaknak a tudatalatti bugyriba mélyedni.

Csak így, tiszta lélekkel vághatsz neki bátran az éjszakai életnek, a rémálmok nyomasztó terhét elkerülendő.

Az elengedés nem mást jelent, mint szeretettel bocsánatot kérni mindenkitől, mindazért, amit tévedésből, tudatlanságból, netán rosszindulatból, emberi gyarlóságból elkövettél.

Majd szívből megbocsátani magadnak, és másoknak az ellened irányuló negatív szándékot.

Ha minden este elvégzed e rövid kis szépszó, hálát adva a végtelen szellemi hatalomnak, mely lehetővé teszi az életet, nagy valószínűséggel azok a betegségek, amelyek most testben manifesztálódtak, csendesedni fognak. Ha még nincs komoly baj, akkor jó eséllyel ki sem fognak alakulni.

A görcsök építik ugyanis a burjánzó sejteket, lelki gócból testit.

Engedd el.

Mindent engedj el.

Ne engedd, hogy beléd kapaszkodhasson a rossz érzés. Ha a valóságban nem teheted, hogy lényegesen változtatsz, tedd

meg képzeletben. Ha bántanak, hagyd, hogy a bántás energiája elsuhanjon mellett, meg sem érintve téged. Maradj belül magadon. Légy ura a helyzetnek, ne engedd, hogy hozzád tapadjon mindaz a rossz érzés, keserűség, csalódottság, mely az emberi ego alsó régióiból előtör e helyzetekben. Emeld magad éned felsőbb szféráiba, ne légy játékszere a sötét erőknél.

Állj földre, ha bántanak. Csak abban a testben nem tud tanyát verni a betegség, mely nem egyesül a démoni energiákkal, mely nem veszi fel a kesztyűt.

Nem könnyű, tudom, de azt is tudjuk, hogy az eltökélt szándék, a napi gyakorlás olyan csodás belső folyamatot indít a lélekben, melynek konkrét, fizikai következményét tapasztalhatod testedben. Ezt nevezik egészségnek.

Szokd meg, hogy nem bosszankodsz, szokd meg, hogy esténként felajánlod az égnek bajaid. Nem dédelgetsz problémákat, nem forralod a bosszút, nem éled át még ötvenötször a gyalázatos eseményt. Fésüld ki lelked rojtjai közül mindennap nyugtával, és hagyd, hogy az éjszaka védőn betakarva gyógyulást hozzon a fáradt testnek, miközben a lélek felszabadultan libbenhet át szellemi otthona színhelyeire, új erőt gyűjtve, új szellemi tanácsokat tarisznázza.

Pirkadatra feltöltődik, a test megnyugszik, s e két létező új lendülettel vághat neki a következő napnak, a Szellem parancsait követve.

Hova fér ide a betegség? – kérde, és jól gondold, hogy ahol a lélek nem halmoz, hanem megold, ott nincs miből betegséget gyurmázni.

A szellem törvénye a szeretet megcselekvése, a boldogság átélése. Erre utasítja minden éjjel a személyiséget meghatározó egyéni lelkeket, amelyek reggel a testben ébrednek e világi tudatra.

A betegség azonban befért.

Talált helyet magának.

Talált kapcsolási pontot.

Talált mérgelődést, bosszankodást, sértődést, gyűlölködést, meg nem értést. Így aztán jelen van.

Emberi létünkben ered, hogy a betegség életünk része. Nem létezik tökéletes egészség, mert az élet önmagában halálos... Nincs ember, akiben ne találna tapadási felületet. Ez a dualitás törvénye. Ami jó az egyiknek, fizikai értelemben, az rossz a másiknak. Nem lehet jó egy-

szerre mindenkinek. Ez a dimenzió legalábbis nem a földi síkon található.

Meghalni nem könnyű, a végső pillanat halálfélelme minden transzcendens pillanatot, felkészült lelkiállapotot letaglóz. A testet az utolsó pillanatig megkörnyékezi az anyag csábítása. Az átmenet azonban pillanatnyi. Mint amikor elalszol, azt a pillanatot sem tudod megragadni, éber tudatod nincs jelen benne. Öntudatlan átéled, tudatod feloldott óceánján, és egyszer csak felébredsz egy másik világra. Észre sem veszed, mi történt, megesik, hosszú idő múltán érzékeled csak, hogy meghaltál. Minél tisztább a lélek, annál könnyebben ébred fel másvilági öntudatára, és minél alacsonyabb szellemi színvonalon élt, annál nehezebb ott hagyni a testet, annál drámaibb számára a felismerés.

E gondolat valódiságát nem tudjuk bizonyítani, s mint mindent, amire nincs válasz, nincs megoldás, csak elfogadni tudjuk. Ez az élet egyik nagy bölcsessége.

Berente Ági: Élet, halál, karma című könyvének részletét a sajtó alá rendezte: Puskás Béla

Nemzetközi kiállítások, 2013–2014

Sajnos, a temetkezési szakmát sem kerüli el az az aktuális trend, miszerint egyre csökken a szakmai kiállítások jelentősége, fokozatosan háttérbe szorul a termékbemutató az online megoldásokkal szemben. Az új üzletek jelentős része nem kiállításokon, személyes kapcsolatok útján kötöttek, hanem internetes kapcsolatokon keresztül.

Hogy mi ennek az oka? Hihetetlen információáradat érhető el egyre jobb prezentációs háttérrel a internet útján, amit persze, személyes látogatások ugyanúgy követhetnek.

Fokozatosan tanúi lehettünk annak, hogy a kisebb országok szakmai kiállításai el-sorvadtak. A gyártók nem tudják beépíteni áraikba a horribilis kiállítási költségeket, a vevők pedig a fenti okok miatt tudják nélkülözni a termék látványát. A minőség alapkövetelmény lett, az eladási ár pedig egyre nagyobb úr a tárgyalási folyamatokban. A temetkezési szakma egész Európában észlelhető vál-

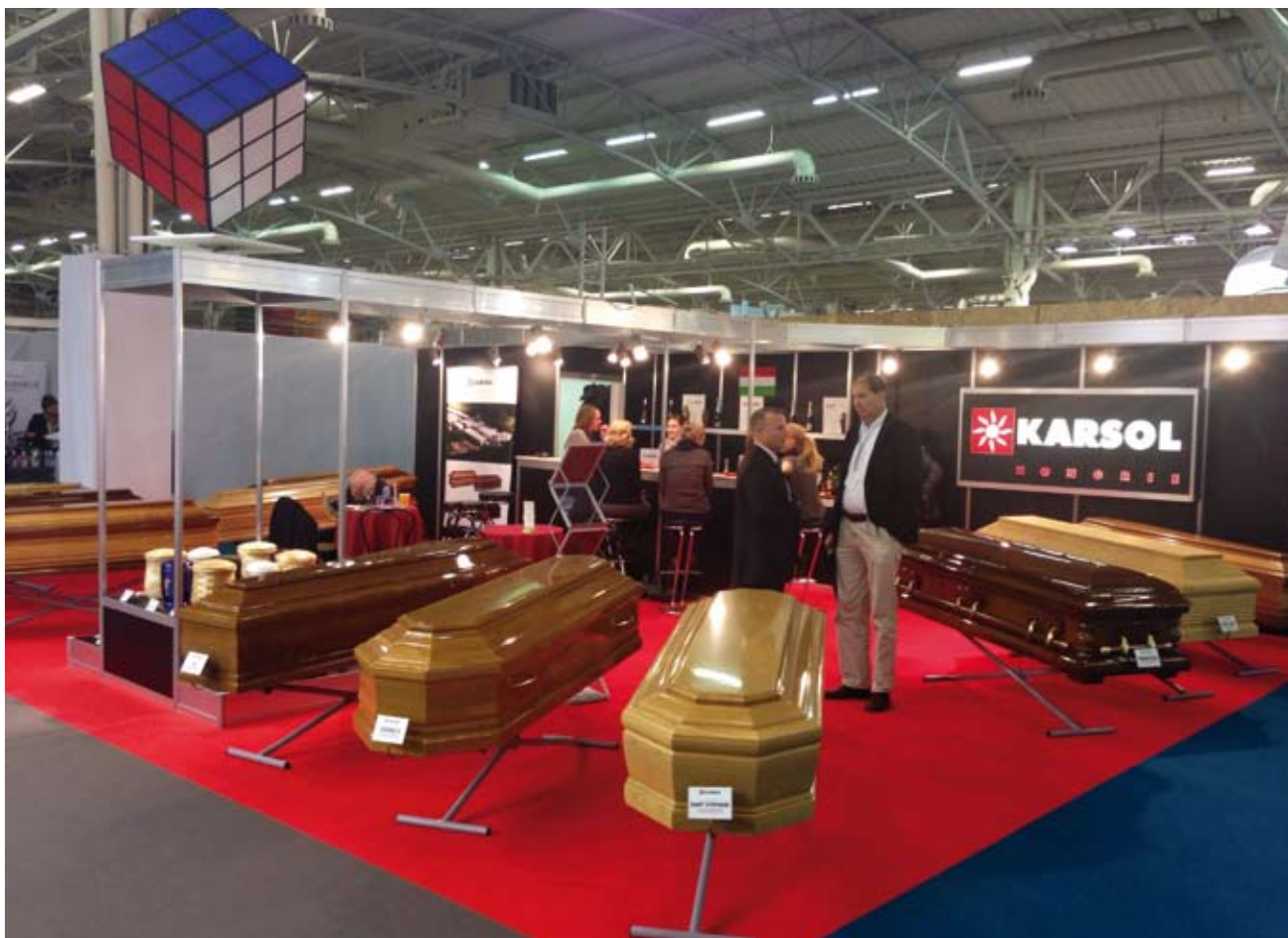
sága érdektelenné tette a szereplőket. A szakmai kiállítások legfontosabb oka a gyártók számára a brand építése maradt. A két nagy helyszín, Párizs és Bologna is árnyéka önmagának. Évről évre csökken a kiállítók száma, a kiállítási terület pedig nagyságrendekkel csökken.

A párizsi Salon Funeraire szakkiállítást 2013. novemberben tartották meg, immáron 14. alkalommal. Az ismert francia gyártók mellett olasz, brit, német és néhány kelet-európai gyártó állította ki termékeit. A rendezvény üde színfoltja volt a Karsol közel 80 m²-es színvonalas standja, melyet nagy érdeklődés kísért a láto-

gatók részéről. A világ leglátogatottabb kiállítására százával érkeznek temetkezési vállalkozók nemcsak Franciaországból, de a volt francia gyarmatokból, az Egyesült Államokból és Kelet-Európából is.

A bolognai Tanexpót 2014 márciusában rendezték meg. Az esemény néhány éve árnyéka önmagának, ugyanis a nagy olasz gyártók 2009-ben úgy döntöttek, hogy nem kívánnak csatlakozni a Tanexpóhoz, hanem új kiállítást hoznak létre Memoria néven, az észak-olaszországi Bresciában. (erről szóló összeállításunkat ld. korábbi lapszámunkban).

Balogh Károly

A Szentlélek meghívása

Névjegy: Nyéki Kálmán, plébános

Ötgyermekes családban nőtt fel, 1999-ben szentelték pappá. Felszentelése után Kaposváron töltött két évet a Szent Imre-templomban, majd három évet Rómában, tanulmányúton. Hazatérése után Balatonendrén volt két évet, ezután nevezték ki plébánosnak a kaposzserdahelyi plébániára, majd 2010-ben a kaposvári Szent Kereszt Plébániára, a kaposzserdahelyi plébánia oldallagos ellátásával. Plébánosi teendői mellett heti egy napot tanít bioetikát Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, valamint Kaposvár erkölcszociológiát a hitoktató szakos hallgatóknak.

– Honnan indult, milyen körülmények erősítették Önben azt a tudatot, hogy Istent és az embereket kell szolgálnia?

– Én úgy gondolom, a Szentlélek meghívása volt a meghatározó az életemben, hogy erre a misszióra lépjek. Először orvosi pályára szerettem volna menni, aztán mégis megvilágosodott számomra, hogy a Jóisten papnak hív. Balás Béla püspök atya és Bosák Nándor püspök atya 1993-ban egy újságcikket jelentetett meg, misszióba hívták a frissen érettségizett fiatalokat. A felhívás annyira megérintett, hogy Balás Béla püspök atyával történő telefonbeszélgetés után úgy döntöttem, hogy a frissen alakult kaposvári egyházmegyébe szeretnék misszióba járni. Korábban Somogy megyéhez annyi kötődésem volt, hogy a déli Balaton-parton nyaraltam a nagyszüleimnél, Balatonföldváron.

– Mit jelentett Önnek az, hogy Kaposváron és Kaposvár környékén végezheti egyházi szolgálatát?

– Amikor 1993-ban kispapként leszálltam a vonatról – nagyon hideg volt – és megláttam a Csiky Gergely Színházat, nagy öröm töltötte el a szívemet, hogy Kaposváron lehetek. Két évet szolgáltam a Szent Imre-templomban. A következő években több feladatot is kaptam, mindenütt szolgáltam az Istent és az embereket. Már a negyedik éve, hogy a donneri városrészt bízták rám a környező településekkel – Kaposzserdahely, Szena, Zselickisfalud, Szilvásszentmárton, Patca – együtt. Ezek a kis falvak, különleges ajándékok számomra. Egyszerre tapasztalhatom meg azt, hogy milyen az, amikor valaki falusi, illetve városi emberként próbálja élni a hitét.

– Néhány szót beszéljünk még a papi pályád korábbi állomásairól...

– Ha a papi pályámról kérdeznék, akkor a diáconus évemmel szoktam kezdeni, amit Párizsban töltöttem az Emmánuel közös

ség egyik plébániáján. Ez egy missziós plébánia, ahol megtapasztaltam azt, hogyan lehet közösséget szervezni. Korábban is az Emmánuel közösséghez tartoztam és ennek a közösségnek tagja vagyok ma is. Ezért esett a választásom arra, hogy Párizsba menjek. Amikor véget ért a misszió Kaposvárra kerültem, és három évre a püspök atya kiküldött római tanulmányokra. Hazajövet két évet Balatonendrén voltam, és kerültem jelenlegi szolgálati helyemre, Kaposzserdahelyre és Kaposvár donneri városrészébe.

– Egy plébánosnak milyen lehetőségei vannak a templomlátogatók számának növelésére?

– Amikor átvettem a plébániát, elsősorban a gyermekek megszólítása volt számomra fontos.

Valójában a gyermekekkel való foglalkozás egy nagyon fontos része az életemnek. Igaz, hogy ez az, ami a leginkább látványos, s ez is elsősorban a médiának köszönhetően.

A gyermekekkel azért kezdtem el foglalkozni behatóbban, mert a Szent Imre plébánián már komoly gyermekmunka volt, amelyek rám is nagy hatással voltak. Erre a kihívásra válaszolva, segítségemre jött egy bibliajáték, egy caritas szeretetcsomagból előkerültek bábfigurák. Valaki felfigyelt erre a játékokra és bekerültünk a Magyar Televízióba. A televíziós szereplés valóban jelentősen járult hozzá ahhoz, hogy Jézus tanításait közelebb vigyem a gyerekekhez.

– A plébános gyakori kötelessége az elhunytak méltó búcsúztatása és a hozzátartozók vigasztalása. A hit segít a halál feldolgozásában. Mit tehet a plébános a gyász feldolgozásában?

– Most különösen sokat gondolok arra, hogy amikor valaki a gyászában jön ide hozzám, megtapasztalom, hogy a fájdalom támasza lehet neki az egyház is. Arra törekszem, hogy méltóképpen te-

messük el a hozzátartozóikat. Az imádság túlmutat azon, amelyet meg tudunk fogni, és a reményt veszített emberekkel meg tudom értetni azt is, hogy érdemes tovább élni, és érdemes tovább adni azt az örökséget, amit az elhunyt hozzátartozók ránk hagytak. Azt gondolom, hogy a személytől személyig ható szeretet az, ami igazából meg tudja változtatni az emberek életét. Abban bízom, hogy akkor, amikor valaki el tudja mondani, hogy milyen sokat jelentett számára az az ember, akitől most búcsúzik, ki tudja fejezni azt is, hogy a másik, az számára Isten ajándéka volt. Ezt az ajándékot köszönjük meg Istennek. Persze, nem biztos, hogy ezt pont a gyász óráiban tudjuk kifejezni, de később, amikor már gyógyulnak ezek a sebek, amikor a gyászidő letelik, akkor szoktuk szentmisével ezt az emlékeztetést imádságba foglalni. Ezért megyünk el minden évben halottak napján és mindenszentekkor a templomba és a temetőbe. Amikor is azt látjuk, hogy valamilyen csodálatos tűztengerben pompáznak a sírok, s az imbolgó lángok a mi imádságunkat is közvetítik Istennek, és azt a reményt, hogy újra találkozunk azokkal, akik most már a temetőben nyugszanak.

– Temetésen ki a fontosabb: az elhunyt vagy a hozzátartozó? Mennyire fontos a személyiség ebben az elanyagiult világban?

– Én azt gondolom, hogy a temetési imák nagyon szépen kifejezik azt, hogy szükségünk van a bűnbocsánatra ahhoz, hogy be tudjunk lépni Isten országába. Ugyanakkor egyfajta védőügyvédek is vagyunk az elhunytaknak, és ezért próbáljuk felidézni mindazt a sok jót, amelyet ők az életükben tettek, és amelyekről beszámolnak nekünk a családtagok.

A búcsúztatáson, az imádsággal könnyö-
rögni tudunk Istenhez, hogy a testvérünk
beléphessen a mennyek országába. A te-
metések kapcsán fontos az is, hogy mi az,
amit az elhunynak még adhatunk, annak
ellenére, hogy földi értelemben már úgy
tűnik, hogy szinte már semmit, vagy alig
adhatnánk valamit. Egyszerre imádko-
zunk az elhunyt lelki üdvéért, és azokért,
akik itt a földön vigaszra szorulnak. A te-
metésen azokért is imádkozunk, akik leg-
közelebb követik az elhunytat.

**– Mit jelent a plébános számára, ha
polgári szónoklatra is sor kerül?**

– Nem jelent problémát az sem, ha van
polgári búcsúztató, az mindig beleépít-
hető az egyházi szertartás keretébe. In-
kább a nehézség ott szokott lenni, hogy
a hozzátartozók nem szeretik, ha el van
nyújtva egy szertartás. Én azt tapasztal-
om, hogy leggyakrabban az a kérés
hangzik el felénk, hogy röviden próbál-
juk meg elmondani mindazt, amit sze-
retnénk, mert félnek a hozzátartozók
azoktól a fájdalomtól, amelyek ilyenkor
természetesen előjönnek. Gyakran azt ta-
pasztalom, hogy ha hosszasan soroljuk
az elhunyt jó tulajdonságait, akkor ez na-

gyobb érzelmi kitörést vált ki az embe-
rekből. Ez az oka annak, hogy az egyházi
szertartásokon ezt a részt a lehető legrö-
videbbre fogjuk.

Az egyértelműen látszik, hogy Somogy
megyében, jelen pillanatban, elég ma-
gas a polgári temetések száma. Azt gon-
dolom, hogy ez kicsit az alaptalan félel-
meink miatt is van, mert hogy túl sokba
fog kerülni, ha egyházi szertartás lesz.
Mégis bátorítanám az embereket arra,
hogy érdemes felvenni a kapcsolatot a
lelki pásttorukkal, plébánosukkal, lelke-
szükkel a gyásznak az idején is. Sokkal, de
sokkal nagyobb lelki segítséget tudnak
tőlünk kapni, mintsem azt gondolnák.
És azt is szeretném mondani, hogy azok-
nak a megkeresztelteknek és elhunytak-
nak a lelkéért és lelki üdvéért is imádko-
zunk, akik nem részesülhettek egyházi
temetésben, mert fontosnak tartjuk azt
is, hogy az ő lelki üdvük is üdvösségben
legyen Isten előtt. Előfordult olyan eset,
hogy polgári temetés után kértek meg
arra, hogy menjünk ki a temetőbe és vé-
gezzük mi is el a szertartást.

**– Látsz-e különbséget a koporsós és a
hamvasztásos temetés között?**

– A szertartás valóban más egy kicsit, de
számunkra minden esetben az elhunyt
lelki üdvé és a hozzátartozók fájdal-
mának csökkentése a fontos. Sokan azért
választják a hamvasztásos temetést, mert
a koporsós temetés sokba kerül. Nem
örülök annak, ha az urnákat hazaviszik.
A hamvaknak a temetőben a helyük. Én
abban bízom azért, hogy az urna soha
nem fog a szemétként kerülni. Hiszem
azt, hogy eljön az az idő, amikor az ott-
hon tartott urnák is a temetőbe kerülnek.
Az egyház próbálja felkínálni mindenki-
nek a lehetőséget arra, hogy a gyász-
val tudjon kihez fordulni. Vannak, akik
nagyon nehezen tudnak elszakadni a
szeretett hozzátartozóiktól. Tudom azt is,
hogy vannak, akik naponta kilátogatnak
a temetőbe, nem tudnak elszakadni ak-
kor sem, ha az elhunyt a temetőben van
elhelyezve.

Lassan múlik a fájdalom. A katolikus egy-
háznak az álláspontja az, hogy a teme-
tőben temessük el, vagy legalább egy
olyan kegyeleti helyre helyezzük el az el-
hunytakat, ahová vissza tudunk térni kö-
zösen imádkozni.

Puskás Béla

SÍRKERT QR

**Osztózzon sikerünkben:
Legyen a Partnerünk!**

Csatlakozzon partnerprogramunkhoz! Visszontértékesítőket keresünk forradalmian új QR kód alapú, mobilos és webes platformon egyaránt működő kegyeleti alkalmazásunk terjesztéséhez. Tűnjön ki a tömegből, legyen az első közt aki forgalmazza szolgáltatásunkat! Jutalékos rendszerünk garantált bevételt biztosít minden értékesítőnk számára!

Részletek: <http://sirkertqr.hu/partnerek>

/A kegyelet 21. századi formája, mely segít hogy másokkal is megoszthassuk gyászunkat.../

e-mail: mantex@mantex.hu

www.mantex.hu

Hírlevél 2014 március

7. évfolyam 19. szám

**Tudjuk, hogy az élet velejárója a halál, mégsem kap elég figyelmet.
Miért nem tudnak a hozzátartozók, barátok mit kezdeni azzal, ha valaki a
környezetükben meghal? Miért akad még mibélénk is a szó, amikor
rokonainknak, barátainknak részvétet kell nyilvánítanunk?
Tehetünk-e valamit?**

Hungary-8400 Ajka, Széchenyi u. 188.
Tel.: +36/20/519-9248   Tel./Fax: +36/88/214-099

Termék neve: **PADOVA**

Anyaga: **NYÁRFA**

Bélés: **LISA**

Szín: **MOGYORÓ-PATINÁS**

Ár: **A PIACON A LEGJOBB**

Miért Karsol: legjobb minőség, megbízható háttér, 120 terméktípus